

**200 Soruda Rusya Federasyonu
Mali Mevzuatı**

NexiaTürkiye yayınıdır

Cem Tezelman

Bu kitabın basılmasına sponsorluk katkısı sağlayan şirketlerimize teşekkür ederiz:

**Anadolu grubu Efes Pilsen
Credit Europe Bank
Eren International
Flamingo Tekstil
Günal Taşıma Organizatörlüğü Limited şirketi
Koçak İnşaat
Lifestyle Roche-Bobois
Portal Group Finans Hizmetleri Gümrükleme
Ruscam
Taç Tekstil
Targen- Tarmak şirketler Grubu
TOBTİM
Trust Express
Urban İnşaat
Yapı-Kredi Bank-Moskova**

(İsimler alfabetik olarak sıralanmıştır)

- *Rusya Federasyonu'nda Yabancı Sermayenin Hukuki Yapısı*
- *Şirket Kuruluşları*
- *Şirketlerin Özellikleri*
- *Rus Sermaye Grupları İle Yapılan Ortaklıklar*
- *Yabancı Sermaye İle İlgili Özellik Arzeden Konular*

1: Bir yabancı şirket Rusya Federasyonu'nda bir Rus şirketinin %100 hissesine sahip olabilir mi?

C: Evet. Bu konuda kanunda herhangi bir sınırlama yok. Türkiye'deki bir şirket Rusya Federasyonu'nda kurulu bir şirketin ve/veya kurulacak olan bir şirketin tamamına sahip olabilir. Aynı şekilde kurucu yabancı bir gerçek kişi tek başına bir Rus şirketinin sahibi olabilir.

2. Rusya'da limited şirket kurmak istiyoruz. Şirketin adlandırılmasında bir düzenleme varmıdır?

C: Kanunlar herhangi bir isim kullanımını yasaklamamaktadır. Eskiden uygulamada olan mükerrerlik kanunu kalktığından dolayı sınırlamalar sadece sizin istekleriniz ile belirlenmektedir.

Fakat yine de bazı kelimelerin kullanımı için özel izinler gerektirmektedir:

- "Rusya", "Rusya Federasyonu" veya "Federasyon" kelimelerinin türevleri sadece yetkili kurum tarafından verilen izin ile kullanılabilir.
- "Moskova" gibi bölgesel kelimelerin kullanımı sadece yetkili kurumun izni ile mümkündür.
- Hukuki yapıları belirten (LTD, GmbH gibi) yabancı terimlerin şirket isminde kullanılması kanunen yasaktır.
- Şirketin isminde diğer hukuki yapıları çağrıştıran yanıltıcı kelimelerin kullanılması yasaktır (örneğin "dişçiler vakfı" limited şirketi gibi).

3: Biz Rusya Federasyonu'nda alım-satım işi ile ilgili olarak bir limited şirket kurmak istiyoruz. En az ortak sayısı ne olmalıdır?

C: Türkiye'deki şirketiniz tek başına Rusya Federasyonu'nda bir limited şirket kurabilir. Limited şirketler kanununa göre tek bir ortak kendi başına bir limited şirket kurabilir.

4: Rus gerçek ve/veya tüzel kişilikleri ile kurulacak ortaklıklarda yabancı sermayeye tanınan bir limit var mı?

C: Kurulacak bu tip ortaklıklarda yabancı sermayenin hisse oranı ile ilgili herhangi bir limit yoktur. %99 yabancı sermaye %1 Rus sermayesi bile mümkündür. Veyahutta tam tersi oranlarda olabilir.

5: Rus sermaye grupları veyahutta gerçek kişileri ile ortak şirket kurmamız halinde kanunların bize tanıyacağı avantajlar var mı?

C: Kanunlarda Rus sermaye grubunun ortak olması halinde alabileceğiniz bir teşvik (vergisel ve diğer alanlarda) yok. Ancak mevcut ortağınızın pazardaki gücü, sahip olduğu teknoloji, idare ile olan iyi ilişkileri, uygun yatırım alanına (arazi-arsa) sahip olması ve buna benzer diğer gerekçelerle bu tip ortaklıklar düşünülebilir. Kanunda ortaklığı teşvik anlamında yazılı bir hüküm yoktur.

6: Rusya'da üretimi düşünen bir firmayız. Avrupa'nın bazı ülkelerinde de şirketlerimiz var. Rusya Federasyonu'nda kuracağımız şirketin sermayesini Türkiye dışındaki bir ülkeden getirmemiz bize avantaj sağlar mı?

C: Bu sorunun cevabı için, Rusya Federasyonu'nun diğer ülkelerle yapmış olduğu Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarına bakmak gerekir. Çünkü Rusya Federasyonu'nun bazı yabancı ülkelerle yaptığı vergi anlaşmaları özel hükümler içermektedir. Bu özel hükümler ilgili yabancı ülke şirketini, diğer ülkeler şirketlerine karşı avantajlı kılabilir. Ayrıca Rus şirketinize, yurt dışından düzenlemeyi düşündüğünüz faturalarında önemi var (yönetim, danışmanlık, marka kullanımı, royalti gibi). Sorumlu sıfatıyla vergi kesintisine tabi tutulacak bu çeşit faturalarda genel vergi yükü %20'dir, ancak Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları bu oranı indirebilir veya sıfır'lar. Bu nedenle bütün noktaları açıklığa kavuşturduktan sonra ileriye yönelik projeksiyon yapmakta ve buna göre sermayenin ülkesinin belirlenmesinde fayda vardır.

7: Yabancı sermaye genel olarak Rusya Federasyonu'nda hangi hukuki yapıyı tercih ediyor? Gerekçeleri nelerdir?

C: Ticari aktiviteye bizzat taraf olacak olan firmalar 'OOO' limited şirket türünü tercih ediyor. Yönetimi Anonim şirketlere göre daha kolay ayrıca rus sermaye grubunda ortak olması halinde yönetimi, hisse oranı ne olursa olsun özel anlaşmalar ile almanız mümkün. Ayrıca Limited şirketlerde diğer ortağın 3.kişilere hisse satışını engelleme (şirket tüzüğüne hüküm koyarak) şansınız vardır.

8. Rus personel çalıştırma zorunluluğu veya yönetimde bulundurma zorunluluğu var mıdır?

C: Kanunlarda bu çeşit bir zorunluluk yok. Ancak işin gereği zaten birçok rus personeli istihdam etmek zorunda kalıyorsunuz. Aynı olay yönetim kurulu ve genel müdür içinde geçerlidir. Kanunda bu konuda bir zorunluluk yoktur. Tüm yönetim kurulu üyeleri ve genel müdür Türk vatandaşı olabilir.

9: Rus sermaye grubu ile kurmayı hedeflediğimiz şirkette yönetim kurulu üyeleri her iki tarafıda temsil eden kişiler olacak. Yabancı gerçek kişi olarak yönetim kurulunda oy kullanma hakkında bir sınırlama var mı?

C: Hayır. Bu çeşit bir sınırlama yok. Rus gerçek kişi'nin sahip olduğu tüm haklara (Yönetim kurulu üyesi olarak) sizde sahipsiniz.

10: Moskova'da kurulu ticari bir şirketimiz var. Genel müdürümüz Rus vatandaşı. Yetkilerini kullanmada bazı limitler getirmek istiyoruz, bu mümkün mü?

C: Evet, mümkün. Özellikle Limited şirketler kanunu bu konuda özel hükümlere sahip. Genel müdür ile yapacağımız özel kontrat ile hak ve yetkilerin kullanımı konusunda sınırlamalar getirebilirsiniz. Ancak genel müdür yetkilerini kısıtlayan ana evrak şirket tüzüğü ve/veya şirket yönetim yapısıdır. Rusya'da Türkiye'deki gibi çift imza uygulaması yoktur, fakat alınabilecek birtakımda önlemler de vardır örneğin yönetim kurulu kurulur ve tüm önemli anlaşmalarda, gayrimenkullerle ilgili işlemlerde yönetim kurul onayı olmaksızın genel müdür bir karar alamaz. Veya belli tutarı geçen işlemler için yönetim kurulu veya genel ortaklar kurul kararı olmaksızın genel müdür bir karar alamaz. Fakat genel müdür'ün bu yetki ve yükümlülüklerinin tüzükte çok net belirlenmesi lazım. Ayrıca olayı güvence altına almak adına personel kontratını devreye sokmanızda fayda vardır.

11: Rusya Federasyonu'nda bir Anonim şirket kuracağız. Minimum asgari sermaye şartı var mıdır?

C: Evet. Anonim şirketler kanununun 26.cı maddesi gereği Halka Açık Anonim şirketlerin asgari sermaye tutarı asgari ücretin 1000 katıdır, Halka Kapalı Anonim şirketlerin asgari sermaye tutarı ise asgari ücretin 100 katıdır. Bu amaç için kullanılan asgari ücret tutarınının 100 Ruble olduğunu kabul edersek (yürürlükte olan asgari ücret- 100 ruble) Halka Açık Anonim şirketlerin asgari sermaye tutarı 100 000 Ruble olur ve 1 USD yaklaşık 28 Rbl kabul edersek bu 3572 USD'dır.

12: Kuruluştaki sermaye taahhüt borcumuzu limited şirketlerde nasıl sona erdiririz?

C: Sermaye taahhüt borcunun %50'si 1 ay içinde bakiye %50'si ise 1 yıl içinde kapatılmak zorundadır. Ancak tüzükte kanunda öngörülen 1 yıldan daha kısa süreler öngörülebilir.

13: Bir yatırımcı olarak diğer ortağımı anlaşmazlıklardan ve şirket kararlarında çıkardıkları zorluklardan dolayı ortaklıktan çıkarmak istiyorum. Bunun yasal dayanağı var mı?

C: Limited şirketler kanununun 10 maddesinde bu konu ele alınmıştır. Pay senet oranı %10'dan daha fazla olan pay senet sahibi, yükümlülüklerini ihmal eden ve/veya eylemleri (eylemsizliği)

ile şirket faaliyetlerini engelleyen ya da zorlaştıran ortağı mahkeme yolu ile ortaklıktan çıkartabilir. Anonim şirketlerde ise ortaklıktan çıkartılma mahkeme kararı ile mümkün değildir.

14: Şirketimiz Rusya Federasyonu'nda ticaret ile uğraşan tamamı yabancı sermayeli bir limited şirket (Rus kanunlarına göre 'OOO'). Şirketimizi minimum sermaye ile kurduk ve sonraki nakit ihtiyaçlarımızda, kurucumuz olan Türkiye'deki şirketten kredi olarak sağladık. Ancak artık sermayemizi güçlendirerek daha da büyümek istiyoruz. Bu amaçla sermaye artış kararı aldık fakat Rus makamları net varlığımızın eksi (negatif) olduğunu belirterek, sermaye artış talebimizi kabul etmediler. Bu mümkün mü?

C: Evet mümkün. Gerek Limited gerekse de Anonim şirketler kanununda bu konu ile ilgili özel bir hüküm var. Firmanın net aktifleri, şirketin kayıtlı sermayesinin altında kalmış ise, sermayenin net aktifler tutarına eşit gelecek şekilde azaltılması gerekiyor. Eğer ki net aktifleriniz eksi (negatif) ise sermayenizi negatife indiremezsiniz. 3.kişiler ve/veya devlet organı şirketinizin tasfiyesini isteyebilir. Net aktif negatif olan veya net aktifin asgari sermaye tutarının altına düştüğü durumda şirketin kurucusu (%50'den daha fazla payına sahip olan) şirkete finansal yardım şeklinde para aktarabilir. Bu tutarla şirket borçları kapatılır ve şirketin net aktif değeri düzelir. Ayrıca alınan bu yardım kurumlar vergisine tabi değildir.

15: Rus kanunları net aktif veya net varlıklardan neyi kastediyor?

C: Net aktif veya net varlığın nasıl hesaplanacağına ilişkin bir açıklama var. Özetle şunu belirtmek isterim, Türkiye'deki özsermaye hesaplanışına çok benzemektedir.

16: Sermaye olarak yurtdışından makina ve ekipman getirebilir miyim? Bu konuda firmalara tanınan bir avantaj var mı?

C: Evet. Rusya Federasyonu'nda üretime yönelik yatırım yapan yabancı sermayeli kuruluşların büyük bir kısmı, sermayelerinin bir bölümünü makina ve ekipman olarak taahhüt etmektedir. Eğer ki bu makina ve ekipmanlar için gümrük idaresi, üretim ile bire bir ilintilidir onayını verirse, bu makina ve ekipmanlar için ithalde ödenen gümrük vergisi ve ithal KDV muafiyeti alınır. Ancak şu anda bu konu ile ilgili yeni bir düzenlemeye gidilmektedir, bu muafiyetten faydalabilmek için makinaların Hükümetçe belirlenmiş listede yer alması ve Rusya'da üretilmemesi gerekmektedir. Konu henüz çok yenidir, özellikle makinaların büyük bir kısmında gümrük vergisi sıfırlandıktan sonra getirilmiş yeni bir düzenlemedir. Bürokrasisi çok fazla olan bir işlemdir, makina ve ekipmanlar Rusya gümrüğüne gelmeden en az 6 ay önce gümrüklemenin yapılacağı idare ile temasa geçilmesinde ve istenen evrakların onların kontrolünde ve sürekli onların onayı alınarak hazırlanmasında fayda vardır. Aksi takdirde yüksek bekletme ücretleri ile karşılaşılabilir.

17: Sermaye olarak getireceğimiz makinaların yeni olması gerekiyor mu?

C: Hayır. Kanunda bu konuda bir sınırlama yok. Kullanılmış makina ve ekipmanları da aynı sermaye olarak getirebilirsiniz.

18: Aynı sermaye olarak getirdiğimiz makina ve ekipman için gümrük vergisi ve ithal KDV'si ödemedik. Bu makina ve ekipman için belli bir süre satış yasağı var mıdır? Yoksa hemen bir yıl sonra satabilir miyim?

C: Aynı sermaye olarak Rusya Federasyonu'na getirdiğiniz makina ve ekipmanlar için herhangi bir satış yasağı yok. Süreye bağlı bir satış ve bunun getireceği bir avantajda yok. Ne zaman satarsanız, o tarihte sizden zamanında ödenmemiş gümrük vergisini ve KDV'sini talep ederler.

19: Aynı sermaye olarak Rusya Federasyonu'na getireceğimiz makina ve ekipman için hesaplayacağımız amortismanlar limitsiz vergi matrahından indirilebilir mi?

C: Getirilen makina ve ekipmanların üretimde (kazancın elde edilmesine yönelik olarak) kullanılması kaydıyla birikmiş amortismanı vergilendirilecek matrahtan indirebilirsiniz.

20: Rusya Federasyonu'nda kuracağımız şirkete sermaye olarak makina ve ekipman koyacağız. Değer tespiti için bilirkişi (ekspertiz) raporu gerekiyor mu?

C: A.Ş kanununun md:34/3.fıkrası ve Limited şirketler kanununun md:15/2.fıkrasına göre aynı sermaye konusu makina ve ekipmanın değeri asgari ücretin 200 katını aşarsa bağımsız bilirkişi (ekspert) raporu gerekmektedir. Aynı sermayenin nominal değeri bilirkişinin (ekspert'in) tespit ettiği fiyattan daha yüksek olamaz.

21: Rus sermaye grubu ile ortak bir limited şirket kuracağız. %51 hisseyi almak ve rahat etmek istiyoruz. Bu doğru bir uygulama mıdır? Her istediğimiz kararı %51 ile alabilir miyiz?

C: %51 önemli bir çoğunluk – ancak size şirket ile ilgili her kararı tek başınıza alma hakkı vermez. Bazı kararlar %51, bazı kararlar 2/3 çoğunluk bazı kararlar ise ancak ortakların oybirliği ile alınır. (bknz. Rusya'da Şirketlerin Hukuki Yapıları, Yabancı Sermaye ve Diğer Konular)

22: Yatırım kararında önemli bir faktör olacağı için, limited şirketlerde sermaye artış kararının hangi oy nispeti ile alınacağını öğrenmek istiyorum. Çünkü rus ortaklarımız olacak.

C: Limited şirketlerde sermaye artış kararı, tüzükte daha yüksek bir oran tespit edilmemişse, oyların en az 2/3 ile alınır.

23: Limited şirketteki ortaklık payının devrinde (3.kişilere) bir sınırlama var mı? Bir ortak izin almaksızın 3.kişilere hissesini satabilir mi?

C: Limited şirketlerdeki ortaklık payının devri ile ilgili hükümler, Kanununun 93. maddesinde düzenlenmektedir.

- Limited şirket ortağı, şirketteki payını veya pay'ın bir kısmını şirketin diğer ortak ve/veya ortaklarına satma hakkına sahiptir.

- Şirketin tüzüğünde, ortaklık paylarının 3.kişilere devri öngörülmemiş ise, diğer ortak ve/veya ortaklar, hisseleri almak durumundadır. Eğer ortak ve/veya ortaklar hisseleri almaz ise, şirket, pay'ını devretmek isteyen ortağa, payın gerçek değerini ödemek durumundadır.

Yapılacak ortaklıklarda yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde şirket tüzüğünün düzenlenmesinde fayda vardır.

24: Çok düşük bir sermaye ile şirket kurduk ve sermayenin yetersizliği dolayısıyla zorlandığımız için sermaye artış kararı aldık. Ancak eski sermayenin henüz bakiye %50'lik kısmını kapatmadık, 1 yıllık süremiz var diye. Ne yapmamız gerekiyor?

C: Mevcut sermaye taahhüt borcunuzu kapatmadan sermaye artışına gidemezsiniz. Öncelikle 1 yıllık süreyi beklemeksizin eski sermaye taahhüt borcunuzu kapatın ve daha sonra sermaye artış kararı alın.

25: Rusya Federasyonu'nda kurulu bir limited şirketin ortağıyım. Ancak yerli ortaklar ile anlaşmazlıklarım var. Şirketin tasfiyesi kararını almak istiyorum, mümkün mü?

C: Limited şirketlerde tasfiye kararı oybirliği ile alınır. Bu nedenle ortaklarımız ile aynı kararda iseniz herhangi bir problem olmaz.

26: Türkiye'de tekstil ve deri işi ile uğraşan bir firma olarak Rusya'ya mal satıyoruz. Ancak koleksiyonumuzu Moskova'da müşterilerimize göstermek ve siparişlerimizi orada toplamak istiyoruz. Bunun için bizim bir şirkete ihtiyacımız var mı? Nasıl bir şirket?

C: Koleksiyon sergilemek, ürünlerinizin reklamını ve pazarlamasını yapmak için Rusya Federasyonu'nda bir şirket kurmanız gerekmiyor (mal gümrüklenmesi yapılmayacak, stok

tutulmayacak, stok'tan mal satılmayacak ise). Bu faaliyetinizi bir temsilci ofis (Representative ofis) kurmak sureti ile gerçekleştirebilirsiniz.

27: Temsilci ofis açmam halinde, kazanç vergisi ödeme sorumluluğum var mı?

C: Hayır yok. Eğer ki ticari aktiviteye bizzat katılmayıp sadece ana şirketin adına reklam-tanıtım, pazarlama faaliyetlerinde bulunursanız hiçbir denetim organı size, Rusya Federasyonu'nda gelir elde ediyorsunuz şeklinde yaklaşamaz.

28: Temsilci ofisler ticari aktiviteye katılmadıkları için kazanç vergisi ödemezler. Ödemek zorunda olduğu başka vergiler var mı?

C: Temsilci ofislerin de ödemek zorunda olduğu bazı vergiler vardır. Çalışan personelin maaşları üzerinden hesaplanan tek sosyal vergi (%26) ve gelir vergisi (%13), amortisman tabii iktisadi kıymetlerin net defter değeri üzerinden %2,2 aktif vergisini öderler. Bunun dışında yaptıkları taraf oldukları işlemler dolayısıyla bazı resim ve harçları da ödeyebilirler.

29: Temsilci ofisler süreli mi kurulur?

C: Evet. Temsilci ofislerin akreditasyon süreleri 1 veya 2 veya 3 yıl arasında değişir. Seçtiğiniz süreye göre akreditasyon için devlet harcı ödeyeceksiniz.

30: Şirketin kurucu ortağı şirket borçlarından sorumlu mudur?

C: RF Medeni Kanununun md:65 göre kurucu ortaklar şirketin borçlarından, şirket ise kurucu ortaklarının borçlarından sorumlu tutulamaz. Yine aynı maddeye göre eğer firmanın iflasa girmesi, kurucu ortakların veya şirket için yerine getirilmesi zorunlu olan emirleri ve talimatları veren veyahutta şirket faaliyetini herhangi diğer bir şekilde etkileyen diğer kişilerin fiil ve eylemlerinden kaynaklanıyor ise, şirket borçlarının kapatılması için şirketin tüm varlığı yetersiz kaldığı durumda sözkonusu kişiler şirket borçlarından dolayı sorumlu tutulabilirler.

31: Anonim şirketler her 3 ayda bir beyanname vermektedirler buna göre yıl içi temettü ödenmesi mümkün müdür?

C: Sorduğunuz sorudan 3'er aylık beyannameler altında sizin kurumlar vergisini (şirketlerin kazanç vergisini) kastettiğinizi anlıyorum. Aslında her 3 ayda beyanname verme ile yıl içinde temettü ödeme arasında bire bir ilinti yoktur. Ama 31.10.2002 tarih No 134-FZ sayılı Federal kanun uyarınca şirketlerin yıl içinde (ilk 3 ay, yarıyıl ve 9 ay sonu itibarıyla) geçici temettü ödemeleri mümkündür.

32. Rus kanunlarına göre muhasebe sisteminde yedek akçelerle ilgili bir düzenleme var mı?

C: Evet var. Bu sorunuz şirket türüne göre farklı hukuki ve mali sonuçlar doğurduğu için cevabımızı Anonim ve Limited şirketler olarak ayırmakta fayda görüyoruz.

Anonim şirketler kanununun md:35/1.fikrasına göre Anonim şirketler kuruluş sermayesi tutarının en az %5'i kadar yedek akçe (**Rezervniy fond**) ayırmak zorundadır. %5'lik limit tamamlanmaya kadar her yıl net kar'dan yedek akçe fonu ayrılır.

Limited şirketlerde ise yedek akçe ayırma zorunluluğu yoktur. Ama ortaklar istiyorlarsa tüzükte yedek akçe fonu tutarını ve onun oluşturulması düzenini öngörebilirler ve istediği gibi kullanabilirler.

33: Rusya Federasyonu'nda bir şirketimiz var. Ortak bir proje dolayısıyla bir Rus şirket ile Adi Ortaklığa girmek istiyoruz. Böyle bir durumda nelere dikkat etmemiz gerekiyor?

C: RF Medeni Kanununun md:1041 uyarınca Adi Ortaklık anlaşmasına göre iki veya daha fazla kişi aيداتlarını birleştirip tüzel kişilik kurmadan kazanç elde etmek veya kanunun yasaklamadığı diğer bir amaca ulaşmak için birarada hareket ederler. Burada önemli olan Adi Ortaklık anlaşmasında ortakların arasında tüm hak, yükümlülük ve sorumlulukların net ve açık bir şekilde tespit edilmesidir. Ayrıca Adi Ortaklık anlaşmasında ortakların aيداتlarının tutarı, Adi Ortaklığa

ait muhasebenin kimin tarafından tutulacağı (Eğer ortaklardan bir tanesi Rusya Fed.da yerleşik olmayan firma ise muhasebeyi mutlaka rus taraf tutmak zorundadır) kar/zararın (veya ortak faaliyet sonucu elde edilen/inşaa edilen varlığın) paylaşımı, kimin ne yapacağı ve bunun gibi birçok konu ayrıntılı olarak yer almalıdır.

34: Limited şirketimizde Rus ortak ile olan anlaşmazlıklarımız dolayısıyla ayrılmak istiyoruz. Rus ortağım bana şirketin hukuki reorganizasyonundan bahsetti. Şirket içinde benim payım yüksek olduğu için (%80 / %20) zarar görmeden ortağımdan nasıl ayrılabilirim?

C: RF Limited şirketler kanununun 5.ci Bölümüne göre hukuki reorganizasyon altında aşağıdaki işlemler kastedilir:

- Madde 54: Şirketin ayrılması. Şirketin ayrılması operasyonu altında, eski şirketin hak ve yükümlülüklerinin onun yerine kurulan yeni şirketlere devredilmesi anlaşılır. Ayrılan şirketin Ortaklar Genel kurulunda sözkonusu ayrılma işi, şirketin bölünmesi düzeni ve şartları, yeni şirketlerin kurulması ve tasfiye bilançosu ile ilgili olarak karar alınır. Yeni kurulan şirketlerin ortakları yeni şirketin yeni tüzüğünü onaylayıp imzalarlar ve yönetimi seçerler. Şirketin ayrılması halinde yeni kurulan şirketlere tasfiye bilançosundaki hak ve yükümlülükler geçer.
- Madde 55. Şirketin içinden yeni şirketlerin çıkartılması. Şirketin içinden yeni şirketlerin çıkartılması operasyonu altında, eski şirketin devam etmesi şartıyla eski şirketin içinden bir veya birkaç yeni şirketin (eski şirkete ait hak ve yükümlülüklerin alınması ile) çıkması anlaşılır. Bu şekilde reorganizasyona tabi tutulan şirketin Ortaklar Genel kurulunda çıkartma işi, çıkartma işleminin düzeni ve şartları, yeni şirketin (şirketlerin) kurulması ve onlara ait pay tutarlarının belirlenmesi ve tasfiye bilançosu ile ilgili olarak karar alınır.

Yukarıda anlatılan metodların bir tanesini seçip Rus ortağınızdan ayrılabilirsiniz. (Hukuki reorganizasyon modeline göre).

35: Rusya'da faaliyet gösteren şirketimizde Genel Müdür olarak görev üstlenen bir Rus vatandaşı aynı zamanda düşük hisseli ortağımızdır. Türkiye'ye döndüğümüz dönemde bu kişi sanki Ortaklar Genel kurulunu (2 ortağız) toplamış gibi hareket edip şirkette bize ters gelen bazı kararları aldı. Biz bunların hayata geçmesini istemiyoruz. Ne yapabiliriz?

C: RF Limited şirketler kanununun md:43 göre tüzüğe aykırı ve diğer ortağın haklarını istismar eden Ortaklar Genel kurulunun kararları, oylamada bulunmayan ortağın başvurusu üzerine mahkeme kararıyla geçersiz kabul edilebilir. Sözkonusu başvuru, oylamada bulunmayan ortağın sözkonusu kararı öğrendiği veya öğrenmesi gerektiği tarihten sonra 2 ay içinde mahkemeye iletilmek zorundadır.

36: Rus kanunlarına göre şirketin Genel Müdürü mutlaka ortaklardan birisi mi olmak zorundadır? Veyahutta 3.cü bir kişiyi Genel Müdür olarak tayin edebilir miyiz?

C: RF Limited şirketler kanununun md:40 uyarınca şirketin Genel Müdürü ortaklardan farklı 3.cü bir şahıs olabilir.

37: Rusya Fed.da kurulu bir Limited şirketin ortaklarıyız. Kendimiz sürekli Türkiye'de bulunduğumuz için yılda bir defa düzenlenen Ortaklar Genel kuruluna ne zaman ve hangi süre içinde gitmemiz gerekiyor?

C: RF Limited şirketler kanununun md:36 göre ortakları Genel Kurula çağıran şirket organı veya yetkilisi Genel kurula en az 30 gün kala şirketin ortaklarından herbirisine toplantının gündemini, zamanını ve yerini belirten mektubu yollar. Ortaklar, Genel kurula en az 15 gün kala toplantı ile ilgili kendi sorularını iletebilirler.

- *Rusya Federasyonu'nun Vergi Ve Muhasebe Sistemi*
- *Şirketlerin Kazanç Vergisi (Kurumlar Vergisi)*
- *Katma Değer Vergisi*
- *Diğer Vergiler*
- *Teşvik Uygulamaları*
- *Muhasebe Prensipleri*

38: Rusya Federasyonu'nda tamamı Türk sermayeli bir rus şirketi kurmamız halinde hangi vergileri öderiz?

C: Firmaların (Sermayenin tamamı yabancı veya Rus sermayeli olsun) ödeyecekleri temel vergiler ve oranları aşağıdaki gibidir. (Şirketler taraf oldukları bazı işlemler dolayısıyla bazı harçları da ödemektedir).

- Kurumlar vergisi : %20 (01.01.2009 tarihinden itibaren)
- Katma Değer Vergisi : %18
- Aktif Vergisi : %2,2
- Gerçek Kişilerin Gelir Vergisi : %13
- Tek Sosyal Vergi : %26
- Lüks Tüketim Vergisi (Eğer firmanız bu vergiye tabi malları satar ise. Söz konusu verginin oranları satılan mal cinsine ve özelliğine bağlı olduğu için burada onlara yer verilmeyecektir.)

39: Rusya'da peşin vergi ödemesi var mıdır?

C: Evet. Şirketlerin bir önceki ayın veyahutta bir önceki kvartalin (3'er aylık rapor dönemi) kazancına göre aylık avans öderler (Kurumlar vergisine mahsuben).

40: Bildiğimiz kadarıyla Rusya'da vergilendirilecek matrahı tespit ederken, ödeme esası diye bilinen bir metodu seçip, müşteri parayı ödedikçe, kazancın vergisini ödemek şansı varmı, doğru mu?

C: Evet, doğru. Nakit veya ödeme esası dediğimiz sistemi yıl başından seçip uygulayabilirsiniz. Ancak RF VUK md:273 uyarınca bu 4 kvartal (3'er aylık rapor dönemi) içinde KDV hariç satış geliri 1.000.000 Rubleyi aşmayan şirketler için geçerlidir.

41: Firma olarak ödeme esasından faydalandığımızda, aynı kriterler giderler içinde geçerli midir? Faturasını ödemediğimiz giderleri kayıtlarımıza alabilir miyiz?

C: Ödeme esası seçildiğinde bu hem gelir hemde gider için geçerlidir. Kısacası bedelini ödemediğiniz giderlerinizi vergilendirilecek matrahın azaltımında kullanamazsınız. Aynı şekilde bedeli ödenmemiş duran varlıkların amortismanı da vergi matrahından indirilemez.

42: Bütün masraflarımızı belgelendirmek şartı ile vergi matrahından indirebilir miyiz?

C: Prensip olarak haklı (yasal) gerekçesi olan ve resmi evraklarla donatılmış tüm giderler vergi matrahından indirilebilir. Ancak kanunda bazı giderler için limitler-normlar vardır. Tıpkı Türkiye'de olduğu gibi. Bu limitler aşıldığı zaman kanuni şartları taşısa dahi sözkonusu giderlerin tamamı vergi matrahından indirilemez ancak limit dahilinde olan kısım indirilebilir.

43: Hangi giderlerde norm vardır?

C: Temsil ve ağırlama giderleri, reklam giderlerinin bir bölümü, faiz giderleri, sigorta giderlerinin bir bölümü, personele ait taşıtın işte kullanılmasından dolayı ödenen tazminatlar ve bunun dışında bazı giderlerde normlar vardır. Eski düzenlemede giderlerin büyük bir kısmı norma tabi idi. Yeni vergi kodeksi ile şirketlere kolaylıklar tanınmış ve kanunda yazılı şekil şartlarını yerine getirmek şartıyla giderleri vergi matrahından limitsiz indirebilme hakkı verilmiştir. Seyahat harcamaları ile ilgili norm 01.01.2009 tarihinden itibaren kaldırılmıştır.

44: Rusya Federasyonu'nda yıl sonu itibarıyla üretime başlıyoruz. Acaba doğal fire oranları ile ilgili kanunda bir norm var mı?

C: RF VUK'nda doğal fire oranlarını direk belirleyen hükümler mevcut değildir. Ancak RF VUK md:254/7.-2.bendine göre, maddi kıymetlerin kaybı ve/veya maddi kıymetlerin taşınması sırasında doğan ziyan RF Hükümetinin belirlediği doğal fire oranları dahilinde üretim şirketlerinin maddi giderlerine ilave edilir. Böylece doğal fire oranları ile ilgili olarak vergi mevzuatı bir başka yasama kaynağına (RF Hükümeti) atıfta bulunmaktadır.

RF Hükümetinin 12.11.2002 tarih № 814 sayılı Talimatnamesine göre kazancın vergilendirilmesine yönelik olarak kullanılacak doğal firelerin oranları her faaliyet kolu için ilgili Bakanlık tarafından hazırlanmak zorundadır. Sözkonusu Talimatname bazında şu ana kadar aşağıdaki faaliyet kolları için doğal fire oranları kararlaştırılmıştır:

- kimyevi maddelerin saklanması (muhafazası) sırasında doğal fire oranları (31.01.2004 tarih No 22 sayılı RF Sanayi Bilim Bakanlığının Emri)
- tahıl, tahıl tohumlarının, onların işlenmesi sonucu elde edilen ürünlerin saklanması (muhafazası) sırasında doğal fire oranları (23.01.2004 tarih No 55 sayılı RF Ziraat Bakanlığının Emri)
- demir çelik sanayisi ürünlerinin demiryolları ile taşınması sırasında doğal fire oranları (25.02.2004 tarih No 55 sayılı RF Sanayi Bilim Bakanlığının Emri)

Ayrıca yeni vergi kodeksi yürürlüğe girmeden önce diğer farklı faaliyet kolları için tespit edilmiş doğal fire oranları mevcuttur. Mesela RF Sağlık Bakanlığının 13.11.1996 tarih No 375 sayılı Emri ile eczanelerin depolarında ilaçların saklanması sırasında meydana gelebilecek doğal fire oranları belirlenmektedir.

Birçok faaliyet alanı için doğal fire oranları tespit edilmediğinden dolayı bunları resen kullanan işletmeler vergi incelemesi sırasında eleştiriler ile karşı karşıya kalabilir. Eğerki işi gereği doğal fire oranlarını uygulamak zorunda kalan firmalar eleştiri ile karşılaşmak istemiyorlarsa, bunları çok iyi bir şekilde belgelerle tevsik etmelidir.

45: Kurumlar vergisinin oranı 01.01.2009 itibaren %20'dir. Bu oran tamamı yabancı sermayeli şirketler içinde geçerli mi? Ya da şirket sermayesinde yabancı sermayenin olması bir farklılık yaratıyor mu?

C: Hayır. Farklılık yaratmıyor. Bu oran ortaklık yapısı ve sermayenin ülkesi gözetmeksizin tüm ticari şirketler için geçerlidir.

46: İktisadi kıymetlerin amortismanına tabi tutulmadan gider yazabilme sınırı nedir ?

C: Değeri 10 000 Rubleyi aşmayan demirbaşlar direkt masraf yazılır. 01.01.2008'den itibaren bu tutar 20 000 ruble olacaktır.

47: Rusya Federasyonu'nda bir dünya markasının mağazasını açıyoruz. Yaptığımız anlaşma gereği satışlar üzerinden bir komisyonu isim hakkı olarak ödeyeceğiz. Bu masrafları limitsiz kar'dan indirebilir miyiz?

C: Yabancı markanın isim hakkını kullanma karşılığı ödeyeceğiniz tutarlar (trade mark veya lisans anlaşması gereği) herhangi bir limite tabi değil. Ancak limitin olmaması herşeyin her tutarda vergi matrahından indirileceği anlamına gelmez. Denetim elemanları emsal uygulamasına mutlaka bakarlar. Ayrıca yaptığımız anlaşmayı (yurtdışında yerleşik marka sahibi ile) Rusya Federasyonu'nda registre etmek gerekir.

48: Rusya Federasyonu'nda faaliyette bulunan bir şirketiz. Yaptığımız faaliyetin gereği dövizli borç ve alacaklarımız doğuyor. Bunların değerlendirilmesi sonucu çıkan farkları ara beyannamelere yansıtabilir miyiz?

C: Bu sorunun cevabı kurumlar vergisi avanslarının ödeme sistemine bağlıdır. Eğer kurumlar vergisi avanslarını bir önceki kvartalin kazancına göre ödüyorsanız 3'er aylık ara beyannamede, eğer kurumlar vergisi avanslarını aylık bazda ödüyorsanız aylık ara beyannamede göstermelisiniz.

49: Rus kanunlarına göre bir rus şirketine yabancı döviz cinsinden fatura düzenleyebilir miyim?

C: Evet. Faturayı kestiğiniz rus şirketi ödeme günündeki RF Merkez Bankası kurundan veya belirlenen başka bir kurdan fatura değerini size rus rublesi olarak transfer edecektir.

50: Yabancı sermayeli bir Rus şirketi olarak başka bir rus şirketinden dolar alabiliyormuyum (Dolar ile satış)?

C: RF kambiyo mevzuatı gereği (RF 10.12.2003 No 173-FZ sayılı Federal kanunun md:1/9.-a. bendine göre) Rusya’da dolarların resmi ödeme aracı olarak kullanılması yasaktır dolayısıyla siz dolar bazında satış yapamazsınız.

51: Rusya’da iç pazardan mal satın alıp diğer bölgelere satıyorum. Satıcı firma ile yaptığım kontratta fiyatlar dolar cinsinden. Ancak kanun gereği ödeme gününde Merkez Bankası resmi kurundan ruble ödüyorum. Doğaldır ki kur’lardan dolayı bir farklılık çıkıyor. Bunları sonuç hesaplarına yansıtabiliyormuyum, vergi matrahımı azaltır mı?

C: Bahsettiğiniz farklılara Rus vergi hukukunda ‘kambiyo farkları’ ya da ‘summovaya raznitsa’ adını veriyoruz. Bu farklar yeni vergi kodeksinde açıkça belirtildiği üzere limitsiz vergi matrahından indirilir. Son yapılan düzenlemelere göre muhasebe kayıtlarında kambiyo farkı tanımı kaldırılmıştır, artık hem kambiyo farkı hem de kur farkı sadece kur farkı olarak kayda alınmaktadır. Vergi kaydında ise bir değişiklik yoktur.

52: Geçmiş yıl zararlarını kaç yıl taşıyabilirim?

C: RF VUK md:283/2.fıkrası uyarınca geçmiş yıl zararları 10 yıl taşınabilir.

53: Zararlarımı 10 yıla bölmek durumunda mıyım? Yoksa vergi matrahım müsait ise bütün zararlarımı bir kerede vergi matrahından indirebilir miyim?

C: Zararlarınızı 10 yıla bölmek zorunda değilsiniz. Vergi matrahınız müsait ise bütün zararlarınızı bir kerede indirebilirsiniz.

54: Birden fazla yıla isabet eden giderlerde vergi matrahından indirebileceğim tutar toplam gider mi? Yoksa ilgili yıla isabet eden kısım mı?

C: Birden fazla yıla isabet eden giderlerde kıst uygulaması yapılır. Giderlerin tamamını değil ilgili yıla isabet edeni ilgili yılda vergi matrahından indirebilirsiniz.

55: Yabancı sermayeli bir rus şirketi olarak yurtdışında yerleşik ortağuma limitsiz kar dağıtımını gerçekleştirebiliyormuyum? Bu konuda sınırlama var mıdır?

C: Hayır. Bu konuda bir sınırlama yok. Tüm vergilerinizi ödeyip, karşılıklar ayırdıktan sonra kalan net dağıtılabilir kazancınızı (kar’ınızı) ortağınıza transfer edebilirsiniz.

56: Kar dağıtırken temettüler için bir vergi hesaplanıyor mu?

C: Rusya Federasyonu’nda yerleşik bir rus şirketi olarak yurtdışında yerleşik ortağınıza temettü öderseniz %15 vergi kesintisi yapmak durumundasınız. (Vergi Kodeksi md:284/3.-2). Ancak ortağınızın ülkesi ile Rusya Federasyonu arasında imzalanmış Çifte Vergilendirmeği Önleme Anlaşması hükümlerinde gözönünde bulundurmak gerekir.

57: Temettü Türkiye’de yerleşik bir şirkete ödenirse vergileme oranı nedir?

C: Anlaşmanın 10.cu maddesi uyarınca vergi stopajı %10’u geçemez. Buna göre Rusya Federasyonu’ndaki şirketiniz, Türkiye’deki ortağa temettü öderken %15 değil Çifte Vergilendirmeği Önleme Anlaşması gereği %10 vergi kesintisi (stopajı) hesaplamak durumundadır.

58: Rusya’da yerleşik şirketimiz 2002 yılında yine Rusya’da diğer bir şirkete iştirak etmiştir. Taahhüt ettiğimiz sermaye borcu 100.000 Rubleydi, biz bunu ödedik ve 1,5 yıl içinde temettü geliri elde ettik. 2004 yılında hisselerimizi 100.000 Rubleye satarak bu şirketten ayrıldık. Bu 100.000 Ruble vergi mevzuatı uyarınca gelir midir ? KDV’si doğacak mı?

C: RF VUK md:39/3.- 5. bendi uyarınca şirket ortağına taahhüt ettiği sermaye tutarı kadar varlığın geri ödenmesi satış işlemi olarak kabul edilmemektedir. RF VUK md:251/1.- 4. bendi uyarınca sözkonusu varlığın değeri (Sizin durumda nakit kaynaklar) şirketin geliri sayılmaz. RF VUK md:149/2.- 12. bendi uyarınca ise sermaye paylarının devir işlemleri KDV'den muaftır.

59: Rusya Federasyonu'nda kurulu şirketimize, yurtdışından, mevcut finansal sıkıntılarını aşması amacıyla karşılıksız finansal (nakit) yardım yapmayı düşünüyoruz. Bu yardım Rusya Federasyonu kanunları gereği vergiye tabi midir?

C: RF VUK md:251/11.fıkrası gereği eğer Rusya'da kurulu şirketinizin sermayesinin %50'den fazlası Türkiye'deki şirketinizin iştiraki veya Türkiye'de yerleşik gerçek kişinin iştiraki ise veyahutta Türkiye'deki şirketinizin sermayesinin %50'den fazlası Rusya'da kurulu şirketinizin iştiraki ise sözkonusu yardım vergiye tabi değildir. Aynı zamanda bu yardımın vergiye tabi olmaması için sözkonusu yardımın 1 yıl içinde 3.kişilere devredilmemesi gerekmektedir. Her ne kadar medeni kanunda bir tüzel kişiliğin başka bir tüzel kişilikten karşılıksız varlık devri yasaklanmış olsa bile pratikte ve vergi kanunu yönünden çalışan bir uygulamadır.

60: Rusya Federasyonu'nda kurulu şirketimize bedelsiz mülk bağışladık. Bu yardım Rusya Federasyonu kanunları gereği vergiye tabi midir?

C: Bu sorunun cevabı, mülkü bağışlayan kişinin kurulu rus şirketinin ortağı olması halinde yukarıdaki sorunun cevabı ile aynıdır. Eğer mülkü bağışlayan kişi yabancı bir kişi ise elde edilen mülkün değeri üzerinden kurumlar vergisinin ödenmesi gerekmektedir.

61: Rus şirketimiz bu yol (bağış) ile edindiği iktisadi kıymetlerin amortismanını vergi matrahından indirebilir mi?

C: Hayır. Kanunun 252.ci maddesi gereği bu şekilde elde edilen iktisadi kıymetlerin değeri üzerinden hesaplanan amortisman vergi matrahından indirilemez, çünkü fiilen yapılan bir harcama söz konusu değildir.

62: Yurtdışındaki şirketimizden Rusya Federasyonu'nda kurulu şirketimize yönetim-danışmanlık faturası düzenledik. Bu fatura tutarı vergilendirilecek matrahı azaltır mı?

C: Prensip olarak evet. Bir limit yok. Ancak bu hizmeti Rusya'daki şirketinizin aldığına dair gerekli altyapıyı (özellikle döküman anlamında) hazırlamanız gerekiyor. Bu nasıl bir hizmet? Bu hizmet ile ilgili olarak bazı insanlar Rusya Federasyonu'na geldi ise bu geliş ve konaklamalar ile ilgili belgeler mutlaka bulundurulmalı. Kar ayarlamalarına yönelik bu çeşit faturalar her zaman vergi denetmenlerinin dikkatini çekmektedir.

63: Rusya'daki şirketimizin vergiler ve fonlar ile ilgili ödediği ceza ve gecikme faizleri vergilendirilecek matrahı azaltır mı?

C: Hayır. Bu çeşit giderler vergilendirme açısından kanunen kabul edilmeyen giderler olarak değerlendirilir (RF VUK md:270).

64: Alıcı ve satıcı arasında yapılan satış anlaşmasındaki mal teslimi şartlarının ihlali dolayısıyla hesaplanan para cezaları, gecikme faizleri kurumlar vergisi hesabında nasıl dikkate alınır?

C: Bu gibi para cezaları, gecikme faizleri v.s tutarlar, alıcının satışdışı giderleri, satıcının ise satışdışı gelirleri sayılır. Sözkonusu tutarlar hiçbir norma tabi tutulmaksızın kurumlar vergisi matrahında dikkate alınır.

65: Rus vergi mevzuatı gereği bazı giderler hertürlü yasal dayanağı olmasına rağmen normlar yüzünden vergi matrahından indirilemiyor. Bu giderlerin KDV'si ne şekilde muhasebeleştiriliyor?

C: Normların aşılması dolayısıyla kanunen kabul edilmeyen gider olarak değerlendirilecek kısma isabet eden KDV'side indirim konusu yapılamaz. Bunun sonucu olarakta bu KDV'leri kanunen kabul edilmeyen gider olarak değerlendirilecektir.

66: Rusya Federasyonu'nda üretime yönelik bir fabrika kurduk. İşçiler için bünyemizde oluşturduğumuz mutfak harcamalarını vergi matrahından indirebilir miyiz?

C: Rus vergi mevzuatı uyarınca toplu iş anlaşmasında işçilere işyerinde yemek verilmesi ile ilgili bir madde varsa sözkonusu mutfak harcamaları vergi matrahından indirilebilir. Ancak bu durumda işçilere sağlanan yemeğin değeri aynı gelir muamelesi görüp %13 Gelir vergisine ve ayrıca Tek Sosyal Vergisine tabi olacaktır. Ayrıca her bir işçiye tekabül eden aynı menfaatin tespit ediliyor olması lazım.

67: Fatura düzenlemede son gün nedir?

C: İlk önce rus vergi mevzuatında yer alan ve çok sık olarak birbiri ile karıştırılan iki tanımı (Şçot-fatura ve Fatura) açıklamakta fayda vardır. Fatura'nın Türkçe karşılığı proforma faturadır. Şçot-fatura ise rus vergi mevzuatına göre ödenmiş KDV'nin indirim konusu yapılması için zorunlu bir belgedir. Bunlar isim benzerliğinden dolayı bazen karıştırılmaktadır ancak çok farklı sonuçlar doğurduğu için bunlara dikkat etmek gerekir.

RF VUK md:168/3.fıkrasına göre şçot-fatura mal (iş, hizmet) teslim gününden sonra 5 gün içinde düzenlenmek zorundadır.

68: Rusya Federasyonu'nda yerleşik şirketler arasında nakit ödeme konusunda bir limit var mıdır?

C: Evet. RF Merkez Bankasının 14.11.2001 tarih No 1050-Y sayılı Talimatı uyarınca iki tüzel kişi arasında bir kontrat bazında 22.07.07. tarihinden itibaren 100 000 Ruble nakit ödeme limiti vardır.

69: Rusya Federasyonu'ndaki şirketimiz kasa limitini aşmış durumundadır, ne yapmamız gerekir?

C: Limiti aşan kısım hemen bankaya teslim edilmelidir. Bunu yapmadığınız takdirde 50.000 Rubleye kadar ceza riskiniz vardır.

70: Moskova'da bir ofis ve mağaza açıyoruz. Mülk sahipleri ile 5'er yıllık kontrat yaptık. Legal kira ödemelerimizi limitsiz vergi matrahından indirebilir miyiz?

C: Rusya Fed.nu kanunları gereği 1 yılı aşan kira anlaşmaları devlet kaydına tabidir. Bu işlemi yaptırdı iseniz herhangi bir problem yok kira giderlerini vergi matrahından limitsiz indirebilirsiniz. Bu kaydı yapmadığınız takdirde olası bir vergi incelemesinde denetmenler tarafından eleştirilebilirsiniz.

71: Moskova'daki şirketimizde çalışan yerel personelimiz özel arabasını iş için kullanmaktadır. Ödeyeceğimiz tazminatların vergi matrahımıza etkisi ne olacaktır?

C: RF VUK md:264/11.fıkrası uyarınca özel arabanın iş için kullanılması halinde ödenen tazminatlar belli limitler dahilinde vergi matrahından indirilir. Motor hacmi 2000 küp'e kadar olan araba sahiplerine aylık 1200 Ruble 2000 küpü aşan araba sahiplerine 1500 Ruble tazminat ödenir. Bu tutarları aşan tazminat ödemeleri vergi matrahından indirilemez.

72: Gerçek kişilerden araba kiralamamız halinde kira ödememizi ve arabanın bakım ve cari harcamalarını masraf yazabilir miyiz?

C: Evet. Ancak bunun için belli şartların yerine gelmesi gerekiyor. İlk önce araba kiraladığınız gerçek kişiler ile kira sözleşmesini yapmanız gerekiyor. Bu sözleşmede araba ile ilgili tüm

bilgilerin yer alması lazım. Araba için ödediğiniz kira ve arabanın cari harcamalarını kayıtlarınıza bir gider kalemi olarak aktarabilirsiniz. Ve en önemli hususlardan bir tanesi de arabanın kiralanması şirketin işi ile alakalı olmalıdır.

73: Şirketimizin net varlıklarının değeri kayıtlı sermayenin altına düştüğü için kayıtlı sermayemizi net varlık tutarına indirmemiz gerektiğini beyan ettik. Sermaye azaltımı dolayısıyla ortakların eline geçecek tutarlar vergiye tabi midir?

C: RF VUK md:252 maddesi uyarınca vergiye tabi değildir.

74: Rusya'daki geçerli mevzuat gereği sertifika alınması zorunluluğu bilinmektedir. Bu harcamalarımızı vergi matrahından indirebilir miyiz?

C: Evet. Herhangi bir norm yok.

75: Şirketimizin fabrikası bir kaza sonucu yandı, dolayısıyla biz üretime ara verdik. Ancak yine fabrika ile ilgili bazı sabit giderleri yapmak durumundayız, güvenlik personel ücretleri ve ayrıca kanun karşısında üretime ara vermemize rağmen ödemek zorunda olduğumuz ücret giderleri gibi. Bunlarla ilgili özel bir düzenleme varmıdır?

C: RF İş hukukunun 157 maddesi uyarınca işveren ve işçiden bağımsız nedenlerden dolayı iş aksama, durma durumlarında bu döneme tekabül eden zaman için bordroda belirtilen maaşın en az 2/3'nün ödenmesi zorunludur. RF Vergi kodeksinin 255 maddesinin 1 fıkrası uyarınca bu ödemeler maaş gideri olarak sonuç hesaplarına yansıtılmaktadır.

76: Geçen yıl bedelini ödediğimiz bir giderin faturası alamadığımız için KDV'sini indirim konusu yapamamıştık. Firma bu yıl faturasını ibraz etti. KDV'sini indirim hakkımız var mı?

C: Evet. Ancak bu KDV ilgili dönemde indirim konusu yapılmak zorundadır. Yani ilgili dönemin KDV beyannamesi düzeltilir ve vergi dairesine teslim edilir. Cari yılda KDV'yi indirim konusu yapmak için cari yılda bize ulaştığını kanıtlamak durumundayız (zarf, giren evraklar defteri).

77: KDV'de vergi mükellefiyetinin kaldırılması için hangi evrakları düzenlemem gerekiyor?

C: Vergi organlarına sunulacak dökümanlar aşağıdaki gibidir:

- bilanço (şirketler için)
- satışlar kitabının özeti
- büyük defter (özel teşebbüsler için)
- alınan ve kesilen faturaların kaydedildiği defterin kopyası

Muafiyet 12 takvim ayı için verilir. Bu süre bittikten sonra şirket muafiyeti uzatmak için tekrar vergi organına bildirimde bulunmak zorundadır.

78: Rusya Federasyonu'nda temsilci ofis için ödeyeceğimiz kira bedelleri KDV'den muaf mıdır?

C: RF VUK md:149/1.fıkrası uyarınca gayrimenkul sahibinin Rusya Federasyonu'nda akredite olmuş yabancı vatandaşlara veya şirketlere ofis yerlerinin kiraya vermesi işlemi KDV'den muaftır eğer sözkonusu muafiyet ilgili ülkenin kanunlarına göre rus gerçek veya tüzel kişilerine karşı uygulanıyorsa.

79: Şirketimizin deposunda hırsızlık meydana geldi. Polise başvurup tutanak tutturduk. Ancak failer bulunamadı. Çalınan malların değerini vergi matrahımızdan indirebilir miyiz?

C: Teorik olarak hayır. Ancak polis tutanaklarında faillerin bulunamadığına dair ifadelerin yer alması halinde mahkemelerin bu giderleri vergi matrahından indirilmesini kabul ettiğini görüyoruz. Ayrıca bu malların KDV'si de ayrı bir tartışma konusudur, firma malları satın aldığı KDV'sini indirim konusu yapmıştı, vergi denetmenleri çalınan malların artık vergi tabi işlemlerde kullanılmayacağı gerekçesi ile zamanında indirim konusu yapılmış KDV'lerini şirketlerden geri istemektedir ancak ihtilaf haline gidilen vergi mahkemeleri şirketleri haklı bulmaktadır.

80: Bir vergi incelemesi sırasında orjinal fatura yerine fotokopisini ibraz ettim. Denetim elemanı KDV indirimini kabul etmedi, bu mümkün mü?

C: Evet. Orjinal fatura olmadığı müddetçe KDV indirimini eleştirilmesi mümkündür.

81: Şirketimiz reklam amaçlı kalem, anahtarlık gibi hediyelik eşya dağıtmıştır. Muhasebecimiz bu giderlere KDV hesaplamamız gerektiğini söylemektedir, bu bir satış işlemi olmamasına rağmen KDV ödemek zorundayız?

C: Vergi kodeksi karşılıksız mülkiyet devrini satış kabul ettiği için bu işlem KDV'ye tabidir. Ancak bu hediyelik eşyaların satın alma, hazırlama maliyetleri 1 adedine 100 ruble'yi geçmiyorsa vergi kodeksinin 149 maddesi uyarınca KDV'den muaf tutulmuştur. Bu hediyelik eşyaların giriş KDV'si ise indirim konusu yapılamaz ve maliyetlere dahil edilir.

82: Peşin ödenen giderlerin KDV'si nasıl muhasebeleştirilecek?

C: İlgili aylarda indirim konusu yapılacaktır.

83: Perakende satış işi ile uğraşan bir şirketiz. Sezon sonu nedeni ile elimizde çok büyük stoklar kalıyor ve biz bunu indirimli fiyattan müşterilere dağıtmak istiyoruz. Bu fiyat indirimi kampanyasını nasıl yürütebiliriz? Hangi evrakları düzenlememiz gerekir?

C: Yürürlükteki mevzuat, malların indirimli fiyatlardan satışı sırasında düzenlenmesi gereken özel evrakları öngörmüyor. Bu nedenle işletmeler bu evrakları kendileri düzenlerler ve kendi kayıt politikasında belirlerler. Mesela malların indirimli fiyatlardan satışı, satılan malın maliyetini ve indirim tutarının yer aldığı ayrı bir defterde izlenebilir.

84: KDV'si hariç muhasebe kayıtlarına alınan bir amortisman tabi iktisadi kıymet satıldığında kar nasıl hesaplanıyor. Bunu bir örnek ile açıklayabilir misiniz?

C: Amortisman tabi iktisadi kıymetler ile ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir:

KDV hariç alış değeri:	14000 Ruble
Ödenen KDV :	2520 Ruble
KDV hariç satış fiyatı:	13000 Ruble
Hasılat KDV :	2340 Ruble
Birikmiş amortisman :	2000 Ruble

Bu veriler altında firma amortisman tabi iktisadi kıymetin satın alınması sırasında ödediği KDV'yi zamanında indirim konusu yaptığı için satış anında tahsil ettiği KDV'sinide bütçeye ödemek durumundadır. Kazanç ise (13000 satış geliri + 2000 Amortisman – 14000 SMM) 1000 Rubledir.

85: Rusya Federasyonu'nda yerleşik olmayan bir yabancı şirketiz. Moskova'da bir gayrimenkul satın aldık. Firmamız yönünden Rusya'da daimi temsilcilik doğmuş sayılır mı?

C: RF VUK md:306.cı maddesi uyarınca yerleşik olmayan yabancı bir şirketin, Rusya Federasyonu'nda gayrimenkul edinmesi daimi temsilcilik doğmasına sebep teşkil etmez. Ancak aynı gayrimenkulün kiraya verilmesi durumunda daimi temsilcilik doğmasına yol açabilecektir.

86: Faturada yer alması gereken bilgiler nelerdir?

C: RF VUK md:169 uyarınca faturada aşağıdaki bilgilerin yer alması gerekiyor:

- faturanın sıra numarası ve düzenlendiği tarih
- satıcının ve alıcının isimleri, adresleri ve vergi sicil numaraları
- yük gönderen ve alan kişilerin isimleri ve adresleri
- avansların alınması durumunda avansla ilgili ödeme talimatnamesinin numarası
- malların (işlerin, hizmetlerin) ismi ve ölçü birimi
- malların (işlerin, hizmetlerin) sayısı (hacmi)
- KDV hariç mal biriminin fiyatı
- KDV hariç malların (işlerin, hizmetlerin) toplam değeri
- Lüks Tüketim vergisine tabi olan mallar için Lüks Tüketim vergisi
- verginin oranı
- vergi oranına göre alıcıya ibraz edilen toplam vergi tutarı
- malların (işlerin, hizmetlerin) KDV'li toplam değeri
- malın menşesi ülke
- ithal ürünlerde gümrük giriş beyannamesinin numarası

Son iki şık Rusya'da üretilmeyen mallar için geçerli.

87: Rusya Federasyonu'nda faaliyette bulunan şirketimiz ana şirketten (Rusya Federasyonu'nda şirketin sahibi) borç para alabilir mi? İzne tabi midir?

C: Rusya'daki şirketinizin ana şirketten borç para alması mümkün. Bunun için herhangi bir makamdan izin almak gerekmiyor. Eski düzenlemede RF Merkez Bankasının izni gerekiyordu.

88: Borcu veren şirket Almanya'da yerleşik bir şirkettir. Haklı olarak faizde tahakkuk ettirmek istiyor. Bu konuda bir problem olabilir mi?

C: Hayır. Herhangi bir problem ile karşılaşmazsınız. Kaldı ki Rusya'daki şirketinizin bir Alman şirketinin iştiraki olması size ek avantajlarda sağlar. En önemlisi kredi faiz giderlerinizi bir norm olmaksızın vergi matrahından indirebilirsiniz. (İki ülke arasında imzalanan Çifte Vergilendirmeye Önleme Anlaşması uyarınca).

89: Rusya Federasyonu'nda lisansa tabi faaliyet türleri nelerdir?

C: 08.08.2001 Tarih No 128 sayılı Federal kanunun md:17/1.fıkrası uyarınca Rusya Fed.da 103 faaliyet türü lisansa tabidir. Bunların arasında bizim yatırımcılarımızı ilgilendiren ilaçların satışı, ilaç üretimi, audit, yatırım fonları, turizm acentası, inşaat, mimarlık, inşaat mühendisliği, plan proje çizimi v.s lisansa tabi faaliyet türleridir. Şu anda lisansa tabi faaliyetlerin yeniden tanımlanması gündemdedir ancak henüz yayınlanmış yeni bir yönetmelik yoktur.

90: Üretime yönelik yatırım yapmamız veya belli bir büyüklükteki yatırım tutarına ulaşmamız halinde hangi vergilerden muaf tutulabiliriz? Teşvik alabilir miyiz?

C: Yeni vergi kodeksinin en önemli özelliği, vergi matrahından indirilecek giderleri artırması ve şirketlerin, kazanç üzerinden ödedikleri vergileri azaltılmasıdır. Şirketler üzerindeki vergi yüklerinin azaltıldığı gerekçesi ile teşvik uygulamaları veya vergi muafiyetleri ortadan kaldırılmıştır. Bu nedenle yatırım-üretim büyüklüğünün bir önemi yoktur. Federal kanunlarda artık hiçbir teşvik yoktur. Kanun sadece bölgeye ödenecek kurumlar vergisi konusunda özel bir düzenleme yapmıştır. 01.01.2005 tarihinden itibaren toplamda kurumlar vergisi oranı %24 olup RF bölgelerinin bütçelerine ödenecek vergi oranı %17,5'dir. (Federal bütçeye ödenen kısım %6,5). Bu oran RF bölgeleri hükümetlerinin kanunları ile en fazla %4 puan indirilir ve %13,5 olur. 01.01.2009 tarihinden itibaren kurumlar vergisi oranı %20 olacağı için bölge hükümetine ödenecek olan kurumlar vergisinden 4 puanlık bir teşvik alınması halinde şirketlerin vergi yükü %16 inecektir.

91: Nakdi teşvik uygulaması var mıdır?

C: Gerek eski vergi kodeksinde gereksede yeni vergi kodeksinde yatırım-üretim konularına verilmiş nakdi bir teşvik uygulaması yoktur.

92: Moskova’da yerleşik bir şirket olarak (yabancı sermayeli) Moskova şehir idaresi ile arazi kira anlaşması yaptık. Ayrıca öncelikli kira hakkının satın alımı içinde bir defaya mahsus olmak üzere bir bedel ödedik. Bu ödemelerimizi nasıl muhasebeleştireceğiz?

C: Moskova şehir idaresi ile yaptığınız kira anlaşması çerçevesinde ödeyeceğiniz kira giderlerinizi ilgili yıllarda eşit tutarlarla masraf yazabilirsiniz. Öncelikli kira hakkının satın alımı için bir defaya mahsus olmak üzere ödediğiniz bedel ile ilgili Vergi kodeksinde bir hüküm yoktur.

Maliye Bakanlığı kiralama hakkının alımı için ödenen tutarın kira anlaşması süresi içinde eşit tutarlarda vergi matrahından indirilmesi gerektiğini beyan etmektedir. Ancak kiralama hakkının satın alımı için bir defalık ödenen tutar, ayrı bir anlaşma (kira anlaşması dışında) ile hukuki altyapı hazırlanır ise bu tutarın giderin yapıldığı dönemde vergi matrahından bütünü ile indirilmesi mümkündür.

93: Borçlarda zamanaşımı süresi kaç yıldır? Zamanaşımının dolması halinde borçlu firma ne yapmalıdır?

C: RF Medeni kanununa göre zamanaşımı süresi 3 yıldır. Bu sürenin bitiminde borçlu şirket borçlu olduğu tutarı, düzenlediği akt (tutanak) çerçevesinde borçlardan çıkartır ve satışı dışı gelirler hesabına aktarır. Diğer bir anlatımla zamanaşımı süresi dolan borç tutarı vergilendirilecek kazançta dahil edilir (RF VUK md:250/18).

94: Şirketimizde yabancı personel çalıştırmayı düşünüyoruz. Ödenecek maaşın tamamını Rusya Federasyonu’ndaki şirketimizde göstermek zorunda mıyız? Bu konuda kanunda belirlenmiş bir limit var mı?

C: Yabancı personel için kanunda belirlenmiş minimum ücret şartı yok. Tek gösterge Rusya’da uygulanan asgari ücret düzeyidir. Bu ise çok düşük olduğu için kıyaslanamaz. Bunun ölçüsü yabancı bir kişinin, Rusya Federasyonu’nda hayatını idame ettirecek maaşı göstermektir. Burada ünvan ve yerel personelin maaşı ile kıyaslamada önemlidir. Dönem dönem bölge hükümetleri minimum maaşlarla ilgili açıklama yapmaktadır, deklare edilen minimum maaş tutarının altındaki ödemelerin inceleme nedeni sayılacağı açıklanmaktadır. Bunların da gözardı edilmemesinde fayda vardır.

95: Banka olmayan kuruluşlardan alınan kredilerin faizleri masraf yazılabilir mi?

C: Masraf yazılır. Eski düzenlemede banka ve aracı kuruluş dışındaki kuruluşlardan alınan kredilerin faizleri kanunen kabul edilmeyen gider sayılıyordu. Bu eski düzenlemedir. Artık bu çeşit bir sınırlama yoktur.

96: Basitleştirilmiş vergi sisteminden normları aştığım için genel (gerçek usul) vergi sistemine geçtim. Ancak basitleştirilmiş vergi sistemi kullandığım dönemlerden gelen zararlarım var. Bunları mahsup edebilir miyim?

C: Hayır. Basitleştirilmiş vergi sistemi uygulanırken elde edilen zarar genel vergi sistemine geçişte dikkate alınmaz. (RF VUK md:346/18).

97: Rus müşterimiz borcuna karşılık kendi borç senedini verdi. Mali sıkıntılar nedeni ile borç senedini nominal değeri (üzerindeki yazılı değer) altında sattık. Elde ettiğimiz zarar vergi matrahından indirilebilir mi ?

C: RF VUK md:279 göre mal (iş, hizmet) alacağına karşılık borç senedini alan mal (iş, hizmet) satıcısı, borç senedini vadesi geçtikten sonra 3.kişilere aldığı fiyatın altında satıyorsa (senedin

nominal değeri ile elde edilen gelir arasında negatif fark varsa) elde ettiği zarar onun satış dışı gideri kabul edilir ve vergilendirilecek matrahın tespitinde aşağıdaki şekilde masraf yazılır:

- Elde edilen zararın %50'si, borç senedinin satıldığı gün,
- %50'si ise borç senedinin satış gününden 45 gün geçtikten sonra masraf yazılır.

98: Aktif vergisini kayıtlarımda bir gider kalemi olarak gösterebilir miyim?

C: Aktif vergisi vergilendirilecek matrahın tespitinde bir gider niteliğindedir.

99: Moskova'daki şirketimiz, bir rus şirketine yaptığı mal tesliminden doğan alacağını başka bir şirkete devretti. Alacak hakkının devri sonucu biz zarar ettik. Bu zarar vergilendirilecek matrahı azaltır mı?

C: RF VUK md: 279 uyarınca alacak hakkınızın temlikinden dolayı elde edeceğiniz zararları vergi matrahından indirebilirsiniz.

100: Şirketimiz toptan tekstil ürünleri satışı yapmaktadır. İleride yatırım yapmak amacıyla 49 yıllığına arazi kiraladık. Bu arazi ile ilgili giderleri vergi matrahından indirebilir miyiz?

C: Giderlerin vergi matrahından indirilmesi için gelir elde etme amacıyla kullanılmış olması veyahutta gelir elde etmeye yönlendirilmesi gerekmektedir. Sizin açınızdan yaptığınız giderler gelir elde etme amacıyla olmadığı için vergi matrahından indirilemez.

101: Ticari faaliyetimizde kullandığımız depomuzun tamiratını yaptırarak. Gördüğümüz vergi incelemesinde tamiratı yapan inşaat şirketinin personel ve ekipmanının olmaması gerekçe gösterilerek bu inşaat ile ilgili harcamaların vergi matrahından indirilmesine eleştiri getirildi. Bu yasal bir uygulama mıdır?

C: Giderlerin vergi matrahından indirilmesi için vergi kodeksinin 252. maddesi gereği giderlerin fiilen yapılmış olması gerekmektedir. Diğer bir anlatımla giderlerin tasdiklenmesi için inşaat firmasının bu giderleri gerçekleştirebilecek fiili imkanı olmak zorundadır. Eğerki bu giderleri yapma imkanı yok ise bu giderlerin vergi matrahından indirilmesi risk oluşturur. Doğal olarak konuyu vergi mahkemesine taşıma hakkınız var. Ancak riskinizin olduğunu söyleyebilirim. Sadece evraklarla yapılan bir harcamayı delillendirmek her zaman yeterli olamıyor.

102: Rusya'da yabancı sermayeli bir şirketiz. Katıldığımız fuarda reklam amaçlı üzerinde şirketimizin logosu olan hediyelik çantalar dağıttık. Bunların vergi matrahından indirilmesinde herhangi bir engel var mı?

C: Bu tür giderler vergi dairesinin eleştiri konusu olabilmektedir. Vergi kodeksinin 252 maddesinde belirtilen giderin ekonomik açıdan haklı olma prensibi bize göre sizin olayınızda gerçekleşmiştir. Bölge mahkemeleri de verdikleri benzer kararlarda vergi mükelleflerinin lehine kararlar almaktadır. Örneğin 28.10.2205 tarihli No.A66-13857/2004 arbitraj mahkemesi kararı.

103: Tamamı Türk sermayeli bir limited şirketiz, toptan ev tekstili ticareti ile uğraşyoruz. Bölgelere mal sattığımız için alıcılarımıza malı kendi depolarında teslim ediyoruz. Bu nedenle Moskova ile alıcı depoları arasındaki taşıma giderleri tarafımızdan karşılanıyor. Gördüğümüz bir vergi incelemesi esnasında denetmen bu harcamaların tarafımızdan vergi matrahından indirilemeyeceğini sözlü olarak beyan etti. Bu görüşün yasal dayanağı var mı?

C: Eğerki mal mülkiyeti anlaşma gereği alıcıya deposunda geçiyorsa bu giderler vergi matrahından indirilebilir. Mal mülkiyeti hakkı sevkiyat anında alıcıya geçiyorsa bundan sonra tarafınızca yapılan ve sizin muhasebe kayıtlarınızda dikkate alınan giderler eleştiri konusu olabilir. Ancak anlaşmada bu giderleri kimin üstleneceği açıkça belirtilmemiş ise, uluslararası genel kabul görmüş ticari gelenek ve göreneklere göre satıcı, sözleşme konusu malları alıcının anlaşmada belirtilen adresine ulaştırmak durumundadır. Dolayısıyla bu giderlerin eğer sözleşme şartları uygun ise sizin tarafınızdan vergi matrahından indirilmesinde herhangi bir problem yoktur.

104: Türkiye'deki şirketimizin %100 iştiraki olan bir rus şirketiyiz, kurucu ortağımızın bazı personeli bizleri yönlendirmek ve Pazar ile ilgili eğitmek amacıyla Moskova'ya iş seyahati düzenlemektedir. Herhangi bir sözleşme olmaksızın aldığımız hizmet ile ilgili olarak sadece gelen personelin otel, ulaşım ve yaşam harcamalarını üstleniyoruz. Bu giderler muhasebemizde bir sıkıntı yaratırmı?

C: Türkiye'den gelen personelin Rusye'daki şirketin bordrosunda kayıtlı olmaması ve profesyonel hizmet veren bir anlaşmanın da bulunmaması nedeniyle bu giderleri vergi matrahından indirmeniz risklidir. Ayrıca onlara sağladığınız aynı menfaat gelirlerinden onların vergi statüsüne bağlı olarak gelir vergisini sorumlu sıfatıyla hesaplayıp ödemek zorundasınız. Bu giderler vergi denetmeni tarafından olası bir vergi incelemesinde üçüncü kişilere sağlanan ekonomik açıdan haklı olmayan gider olarak değerlendirilecektir.

105: Stokların (mamul ve hammadde) değerlemesinde hangi ölçüler kullanılır?

C: RF VUK md:254 uyarınca stokların değerlemesinde aşağıdaki yöntemlerden birisini tercih edebilirsiniz:

- Fiili maliyet
- Ortalama maliyet
- FİFO
- LİFO

106: Şirket olarak yerleşik olmayan - gerçek kişiden yabancı döviz bazında borçlanmayı düşünüyoruz. Bu kredi anlaşması üzerinden asgari ve azami faiz oranı ne olabilir? Vergi kaydında bu faizler nasıl gösterilir?

C: RF MK md:809 bu konuda size serbesti tanır yani bu kişi ile yapacağınız anlaşmaya göre faizlerin oranını istediğiniz düzeyde tutabilirsiniz. Bu arada kredi alacağımız kişinin RF'da yerleşik olup olmaması önemli değildir. Anlaşmada kredi faizlerinin belirlenmemesi durumunda faiz borç verenin ikamet yerindeki geçerli refinans faiz oranına eşit kabul edilir.

Aynı dönemde başka krediniz yoksa bu kredi faizleri değerlendirme açısından VUK md:269/1. fıkrası uyarınca satış dışı giderler olarak kabul edilir ve vergi matrahından indirebileceğiniz kredi faiz oranı yıllık %15 ile sınırlandırılmıştır. Ancak 01.01.2009-31.12.2009 tarihleri arasındaki geçici bir dönem için bu oran %22 olarak yeniden düzenlenmiştir.

107: Şirketimizde işçilerin yemeklerini saklaması ve ısıtması için buzdolap ve mikrodalga fırını aldık. Bu kıymetlerin amortismanını vergi matrahından indirebilir miyiz?

C: Bu iktisadi kıymetler idari veya üretim amaçlarında kullanılmadığı için duran varlık olarak kayda alınamaz ve vergi matrahından indirilemez. Ancak iş hukukunun 163 maddesi uyarınca işçilere gerekli iş şartları sağlanması zorunludur. Eğerki toplu iş sözleşmesinde iş şartları arasında bu varlıklar listelenirse bu iktisadi kıymetlerin amortismanı vergi matrahından indirilebilir.

108: İşletmenin bilançosunda kayıtlı amortismanına tabi iktisadi kıymetin satılması durumunda birikmiş amortismanlar ve yeniden değerlendirme fonu ne şekilde dikkate alınacaktır?

C: Aktife kayıtlı amortismanına tabi iktisadi kıymetin satılması durumunda birikmiş amortismanlar ve yeniden değerlendirme fonu satış dışı gelir kalemi olarak dikkate alınacaktır.

109: Üretimde kullandığımız makine ve ekipmanları iki vardiyeli kullanıyoruz. Bu ekipmanlar için hızlandırılmış amortisman yöntemini uygulayabilir miyiz?

C: RF Vergi kodeksinin 259 maddesinin 7 bendi uyarınca aşırı kullanılan duran varlıkların amortismanına hızlandırıcı katsayı uygulanabilir (2'den fazla olamaz). Aşırı kullanım altında ne kastedildiğine dair Vergi kodeksinde herhangi bir açıklama yoktur. Maliye Bakanlığının 13.02.07

tarhli №03-03-06/1/78 mektubunda bu tanımın açıklaması yapılmaktadır. RF hükümetinin 01.01.02 tarihli No.1 kararı ile onaylanan amortisman tabi iktisadi kıymetlerin sınıflandırılması ekipmanın olağan şartlar altında iki vardiyeli olarak çalıştırılması için öngörülmüştür. Yani sadece üç vardiyeli veya 24 saat çalıştırılan ekipmanlara hızlandırılmış amortisman uygulanabilir.

110: İnşaat yapan Rusya'da yerleşik bir limited şirketiz. İşveren ile olan sözleşmemiz dolar cinsindedir, ödemeler ise ödeme günündeki RF Merkez Bankasının kurundan yapılmaktadır. Dolar cinsinden düzenlediğimiz KC-2 KC-3 formlarını işveren kabul etmiyor ve ruble cinsinden olmasını talep etmektedir, bu konuda ne kadar haklı?

C: Vergi kodeksinin 169 maddesi gereği faturaların döviz bazında düzenlenmesine izin verilmiştir. Ancak KC-2 ve KC-3 formları için aynı ifade bulunmadığı için muhasebe kanunundaki düzenlemelere uymak zorunludur. Muhasebe kanunu ise tüm ilk kayıt evraklarının rus para birimi ruble cinsinden olmasını talep etmektedir. Aksi takdirde vergi matrahından indirilmesine izin verilmemektedir. Aynı görüş vergi dairesinin 12.01.07 tarihli N 03-03-04/1/866 mektubunda bildirilmiştir.

111: İnşaat lisansının alınması için bir takım giderler yaptık. Lisans süresi 5 yıl. Bu giderleri nasıl muhasebeleştireceğim?

C: Muhasebe standartları uyarınca bu giderler aktifleştirilir ve inşaat lisansının süresi boyunca giderleştirilir. Ancak vergilendirme açısından iki farklı görüş bulunmaktadır. 1. Görüşe göre bu giderler tıpkı muhasebe kayıtlarındaki gibi RF Vergi kodeksinin 272 maddesinin 1 fıkrası uyarınca lisans süresi boyunca giderlere dahil edilir. Vergi dairesinin de savunduğu görüş budur. 2. görüşe göre ise lisans giderleri anlaşma şartlarına göre gerçekleştiği vergi döneminde dikkate alınır ve vergi kodeksinin 318 maddesinin 2 fıkrası uyarınca bir defada vergi matrahından indirilebilir. Ancak bu durumda vergi dairesi ile ihtilafli durumun çıkma olasılığı yüksektir.

112: Vergi sorumlusunun kanun karşısındaki yükümlülüğü nedir?

C: RF VUK md:24 gereği vergi sorumlusunun görevleri aşağıdaki gibidir:

- vergi mükellefine ödenen gelirlerden vergiyi kaynakta kesinti suretiyle doğru bir şekilde hesaplayıp bütçeye ödemek
- eğer stopaj mümkün değilse 1 ay içinde vergi dairesini yazılı bir şekilde uyararak
- vergi mükellefine ödenen gelirlerin kaydını tutmak
- verginin hesaplanması, kaynakta kesinti suretiyle kesilmesi ve bütçeye ödenmesi ile ilgili belgeleri ve dökümanları ibraz etmek.

113: Kaynakta kesinti suretiyle kesilen vergiler bütçeye ne zaman ödenir?

C: Bu sorunun cevabı sorumlu sıfatıyla kesilecek olan verginin türüne bağlıdır. KDV'nin sorumlu sıfatıyla kesilmesi durumunda KDV para transferi esnasında vergi dairesine ödenmelidir. Kurumlar vergisi açısından baktığımızda Vergi kodeksinde çelişkiler olduğunu görmekteyiz. RF VUK 281 md. uyarınca Vergi sorumlusu kişiler ödeme tarihinden sonraki 3 işgünü içinde stopaj suretiyle kestikleri vergiyi bütçeye ödemek durumundadırlar. Ancak aynı kodeksin 310 md. uyarınca sorumlu sıfatıyla kesilen kurumlar vergisi stopajı transfer esnasında vergi dairesine ödenmelidir. Vergi dairesi bu çelişkiyi bildiği için firmalara ödeme konusunda toleranslı davranmaktadır.

114: Finansal kiralama (leasing) yoluyla edinilen mülklerin aktif vergisi ödeme mükellefiyeti kime aittir?

C: Finansal Kiralama kanunu gereği bilançosunda mülkü kaydedecek olan firma aktif vergisinin mükellefidir.

115: Türkiye’de yerleşik bir firmayız. Rusya Fed.nuna sadece mal ihraç ediyoruz. Aynı zamanda imalatımızın bazı girdilerini Rusya’dan ithal ediyoruz. Rusya’da kurulu herhangi bir şirketimiz yok. Vergisel anlamda bir sıkıntı ile karşılaşmıyız?

C: Bu yapıda vergisel anlamda bir sıkıntı ile karşılaşmanız için, öncelikle sizin için bir daimi temsilcilik ofisi oluşmuştur iddiasının gelmesi, bu iddianın ispatlanması gerekecektir.

RF VUK md:306/8.fıkrası uyarınca yabancı firmanın Rusya fed.nu içinde mal sokması veya Rusya dışına mal çıkartması işlemi tek başına daimi temsilciliğin doğması neden teşkil etmez. Ancak vergi denetim elemanları anlaşmaların yurtdışındaki şirketin çalışanları tarafından Rusya Federasyonu’nda hazırlandığını ve Rusya’da imzalandığını ispatlayabilirlerse sizin için Rusya Federasyonu’nda daimi temsilcilik oluşmuştur iddiasında kolaylıkla bulunabilirler. Bunu doğal sonucu olarakta vergi objesi olmanız kaçınılmazdır. Ancak bir kez daha açıkça belirtmekte fayda vardır. Herhangi bir şirketiniz, ofisiniz veya temsilci ofisiniz olmadığı için sizi vergi objesi yapmaları oldukça güçtür. (İşyeri oluşmamıştır).

116: Rusya Fed.da Daimi Temsilcilikler ile ilgili özel bir vergileme rejimi var mıdır? Geçmişte inşaat firmaları için götürü usulde kazanç vergisi hesaplama imkanları vardı, bunlar hala geçerli midir?

C: Yeni vergi kodeksinin 306 – 312 maddeleri yabancı şirketlerin Rusya Federasyonu’nda vergilendirilmesi ile ilgilidir. İnşaat firmalarımız da bilindiği üzere daimi temsilci ofis olarak vergilendirirler. 34 sayılı Tebliğde daimi temsilcilikler için götürü usulde kazanç vergisi hesaplama metodları vardı ancak 34 sayılı Tebliğin yürürlükten kalkması sonucu bu imkanlarda kalmamıştır. İnşaat firmalarımız daimi temsilci ofis olarak tıpkı rus şirketleri gibi gerçek usulde vergilendirilmektedir. Vergi matrahının tespitinde özellik arzeden konular ise 306 - 312 maddelerde yer almaktadır.

117: Şirketimiz üretim sürecinin modernizasyonu için yüksek değerli bir ekipman (makina) satın aldı. Ancak bunu kullanmaya kalktığımızda makina ile çalışabilen personel bulamadık. Bu iş için kendi işçilerimizden bazılarını eğitime yollayacağız. Eğitim harcamaları vergilendirilecek matrahı azaltır mı?

C: Evet. Makinanın üretimde kullanılması kaydı şartıyla bu makinanın çalışabilmesi için personelin yollandığı eğitim için ödenmiş giderler vergi matrahından indirim konusu yapılabilir.

118: İktisadi kıymetler ile ilgili ek inşaat, ek donanım, yeniden inşa için yapılan harcamalar aktif vergisinin matrahına ilave olunur mu?

C: Genel inşaat anlaşmalarının muhasebeleştirilmesi ile ilgili mevzuata baktığımızda; inşaat anlaşması, faal işletmelerin, binaların ve yapıların yeni inşaat, yeniden yapılması, teknik ekipman yenileme işleri, tamiri ve ayrıca inşaat konusuna giren taşeron işleri türlerinin ve objelerin yapılması ile ilgili olarak tarafların haklarını ve yükümlülüklerini tespit eden bir anlaşmadır. Sorunuzda adı geçen harcamalar, işlerin bittiği normatif süre sonunda aktif vergisinin matrahına dahil edilir.

119: Rusya Federasyonu’nda kurulu şirketimizin sahibi (%100) Türkiye’de yerleşik bir Anonim şirket. Kısa dönemde nakit ihtiyacımız için faizsiz borç anlaşması yapmak istiyoruz. Rus şirketimiz faizsiz borç alırsa vergisel anlamda bir sorun çıkar mı?

C: Bu konuda 2 farklı görüş var. Bunlardan birincisi olayı karşılıksız borç alım hizmeti şeklinde değerlendirir. Buna bağlı olarakta Rusya Federasyonu’ndaki şirketin elde ettiği kaynakları RF VUK md:250/8.fıkrası çerçevesinde değerlendirilerek Merkez Bankası refinans faiz oranından hareketle hesaplanacak faiz tutarının ekonomik fayda-çıkar olarak değerlendirilmesini ve vergilendirilmesini savunur.

2.ci görüş ise, bunu bir hizmet satışı olmadığını şirketin maddi bir gelir elde etmediğini, ortada vergilendirilecek ölçülebilir bir gelir olmadığını ifade eder. Bizim de katıldığımız bu görüş Vergi

Bakanlığının 26-12/20753 sayılı mektubu ile desteklenmektedir. Mektupta yer alan görüşü kısaca özetlersek faizsiz borç anlaşması üzerinden karşılıksız olarak elde edilen bir gelir yoktur.

120: Şirketimiz diğer bir firmaya ait olan ve bir konutta (kişilerin oturduğu binada) bulunan daireyi ofis olarak kiralyor. Tüm kira giderlerimiz yasal evraklarla teyid edilmektedir. Ancak vergi dairesi bu kira giderlerimizi kabul etmedi gerekçesi ise konut fonunda bulunan yerlerin (dairelerin) kanuna göre ofis olarak kullanılamayacağıdır. Bununla ilgili olarak neler yapabiliriz?

C: Gerçektende RF VUK md:264/1.-10 bendine göre kira giderlerinin masraf yazılabilmesi için ofis yerinin konut fondunda bulunup bulunmadığı önemli değildir. Bu masrafların dikkate alınabilmesi için 252.maddede yer alan kuralın, yani tüm masrafların resmi evraklarla teyid edilmesi şartının yerine gelmesi gerekmektedir. İşte sorun buradan kaynaklanmaktadır. Geçerli olan mevzuata göre konut fondunda bulunan yerlerin ticari amaçla ofis olarak kullanılması yasaktır. Gerek RF Maliye Bakanlığı gereksede Vergi Bakanlığı uzmanları, RF MK md:671 dayanarak bu gibi harcamaların vergileme açısından dikkate alınamayacağını söylemektedirler. Ama mahkeme pratiğinde meydana gelen benzer bazı davalarda ters görüşün kazandığını görebiliriz. Medeni kanunla bu tür ilişkilerin yasaklanması, yapılan kira harcamalarının kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider yazılmasına engel teşkil etmemesi gerekir.

121: Rusya Fed.da işçilerin maaşı üzerinden ödenen azalan (regresif) oranlı Tek Sosyal Vergi uygulaması varmış ve bu verginin oranları değişmiş. Yeni vergi oranını söyleyebilir misiniz?

C: RF VUK md:241 göre 01.01.2005 tarihinden itibaren Tek Sosyal Verginin genel oranları aşağıdaki gibi olmuştur.

Yılbaşından kümülatif olarak gerçek kişi başına düşen vergi matrahı	Federal bütçeye ödenen kısım	Federal Sosyal Sigorta Fon'una ödenen kısım	Federal Zorunlu Sağlık Sigortası Fon'una ödenen kısım	Yerel Zorunlu Sağlık Sigortası Fon'una ödenen kısım	Toplam
280000 Rubleye kadar	%20	%3,2	%0,8	%2	%26
280001 Ruble ile 600000 Ruble arası	56000 Ruble + 280000 Rubleye aşan kısım için %7,9	8960 Ruble + 280000 Rubleye aşan kısım için %1,1	2240 Ruble + 280000 Rubleye aşan kısım için %0,5	5600 Ruble + 280000 Rubleye aşan kısım için %0,5	72800 Ruble + 280000 Rubleye aşan kısım için %10
600000 Rublenin üstü	81280 Ruble + 600000 Rubleyi aşan kısım için %2	12480 Ruble	3840 Ruble	7200 Ruble	104800 Ruble + 600000 Rubleyi aşan kısım için %2

122: Bir firmanın işyerini kiraladık. Kira içinde KDV ödüyoruz. Ancak KDV kanununun md:145 gereği KDV muafiyetimiz var dolayısıyla giderlerimizdeki KDV'yi ne şekilde muhasebeleştireceğiz?

C: KDV kanunu hükümleri gereği ödediğiniz KDV'leri mahsup etme imkanınız olmadığı için (muafiyet dolayısıyla) bu KDV'leri ancak masraf yazabilirsiniz. Kanun iade imkanı tanımamaktadır.

123: Rusya Fed.da Sürekli-Daimi Temsilcilik vasıtasıyla inşaat işi yapan firmayız. Şu anda bizim Rusya'nın farklı bölgelerinde 4 tane şantiyemiz mevcuttur. Bunun dışında yeni bir ihale aldık. Bu yeni şantiyemizi vergi dairesine registre ettiğimizde KDV mükellefiyeti doğar mı?

C: RF VUK md:144/2.fıkrası gereği;

'...Yabancı işletmeler, kendilerine ait daimi temsilciliklerini ikamet yerlerindeki vergi dairelerine vergi mükellefi sıfatıyla kaydetme hakkına sahiptirler. Kayıt işlemi yabancı işletmenin yazılı başvurusu üzerine vergi dairesince yapılır... '. Bu nedenle yeni şantiyenizi mutlaka vergi dairesine registre etmek zorundasınız.

Ayrıca 01.01.2006 tarihinden itibaren inşaat şirketleri Rusya Fed.daki şantiyelerin toplamı üzerinden KDV'yi konsolide ederek tek kalemde bütçeye ödeme hakkına sahiptir.

124: Moskova'da üretim yapan bir firmayız. Geçen ay bize yerel bölge yetkilileri gelip açtıkları çocuk kreşinin ekipmanı için bizden yardım istediler. Bu yüksek bir rakam tuttuğu için tereddüt ettik. Eğer bu parayı verirsek bizim için olumsuz etki ne olabilir?

C: Medeni kanuna göre özel şirketlerin yardım yapmaları mümkündür (RF MK md:572 'Hediye' ve/veya md:582 'Bağış'). RF MK md:574/2.fıkrasına ('Hediye') göre sözkonusu yardım tüzel kişi tarafından yapılırsa ve hediye tutarı asgari ücret düzeyinin 5 katını aşarsa (500 Ruble) yardım paraları bir sözleşme çerçevesinde verilmelidir. Eğer para hediye (hibe) olarak verilecek ise sözleşmenin düzenlenmesi gerekir.

RF MK md:582/1.fıkrasına göre ('Bağış' maddesi) bağışlar sağlık, eğitim, sosyal güvenlik ve benzer kuruluşlara yapılabilir. İlgili maddede bağış yapılırken anlaşmanın düzenlenip düzenlenmeyeceği konusunda bir hüküm yoktur.

Olayı vergi hukuku açısından değerlendirdiğimizde verdiğiniz para kanunen kabul edilmeyen gider olarak sayılacaktır. Eğer yardımı nakdi ödeme olarak gerçekleştirirseniz RF VUK md:146 uyarınca KDV doğmaz.

125: Bir yıl önce piyasadan kıymetli evrak satın aldık ve bu senenin başında fiyat düşüşü nedeni ile sattık ve zarar ettik. Bu zararı vergi matrahından indirebilir miyiz?

C: RF VUK md:283 göre kıymetli evrakların alım satım işlerinden doğan kar/zarar vergi kaydında ayrı takip edilir. Eğer kıymetli evrakların alım satım işleminden dolayı zararınız varsa bu zarar ancak kıymetli evrak işlemlerinden doğan kazanç sayesinde kapatılır.

126: Kurucu ortağı olduğumuz Anonim şirket Rusya Fed.da yerleşik olmayan hissedar yabancı firmadan kendi hissesini satın almaktadır. Bu yabancı firma Rusya'da Sürekli-Daimi temsilciliğe sahip değildir. Bu durumda Anonim şirketimiz hisse bedellerini yurtdışına transfer ederken transfer tutarı üzerinden vergi sorumlusu sıfatıyla kaynakta kesinti suretiyle vergi hesaplayıp bütçeye ödemek zorunda mıdır?

C: Teorik olarak Vergi Kodeksinin 309.cu maddesi bu konuyu düzenlemektedir. Md:309/1. - 5.bendi uyarınca eğer hissesi satılan rus şirketin aktiflerinin %50'den fazlası Rusya Fed.da bulunan gayrimenkullerden oluşuyor ise o taktirde gelir üzerinden stopaj gündeme gelecektir.

127: Hisselerin satınalımı nedeni ile şirketimiz danışman, avukat ve bağımsız ekspert'in hizmet bedellerini ödemiştir. Sözkonusu giderleri cari dönemde masraf yazabilir miyiz?

C: Hayır. Kıymetli evrakların satın alımı ile ilgili şirket harcamaları cari dönemin gideri olarak kabul edilmez, çünkü RF VUK md:272/7.-7.bendine göre sözkonusu harcamaların masraf olarak kabul edileceği gün kıymetli evrakların satış (veya herhangi diğer bir şekilde çıktığı) günüdür.

128: İnşaat şirketimiz ihaleye katılmak için bir para ödedi. Ancak maalesef ihaleyi kaybettik. İhale şartları gereği ödenen katılım payları (ödediğimiz para) geri ödenmiyor. Bu durumda ödediğimiz para muhasebede ne şekilde yer alacak ? Bu gideri vergi matrahının tespitinde dikkate alabilir miyiz?

C: Bu konuda vergi dairesinin ve bir de mahkeme kararlarından oluşan iki görüş bulunmaktadır. Birinci görüşe göre RF VUK md:252 gereği gelirin elde edilmesi amacı doğrultusunda yapılmayan giderler vergilendirilecek matrahın tespitinde dikkate alınmamaktadır. Şirketiniz inşaat ihalesini kazanamadığı için sözkonusu tutar gelirin elde edilmesine yönelik olarak yapılan gider sayılmaz. Ancak mahkemeler aynı görüşü paylaşmamaktadır. Örneğin 06.10.2004 tarihli No. A19-2575/04-33-Φ02-4074/04-C1 kararda ihale kazanılmadığı halde giderlere dahil edilmesine karar verilmiştir. Kısaca bu konuda mahkeme kararları Vergi mükellefi lehine kararlar alabilmektedir.

Muhasebe kayıtlarında ise sözkonusu giderler 91 No'lu (Diğer gelir ve giderler) hesapta izlenir.

129: Bizim şirketimiz aynı anda anda hem Götürü Usul Gelir Vergisine tabi hemde gerçek usulde vergilendirilen faaliyet türlerini yürütmektedir. Bu nedenle herbir faaliyet türü bazında kazancımızı tespit etmeye çalışırken ortak giderleri (Genel Yönetim Giderlerini) dağıtmaya çalışırken zorlanıyoruz. Böyle bir durumda (Hem GUGV hemde gerçek usulde vergilendirme sisteminde) ne yapmamız gerekiyor?

C: RF Maliye Bakanlığının 28.04.2004 tarih No 04-03-1/59 sayılı mektubuna göre gerçek usulde vergilendirilen faaliyet yanında farklı vergileme rejimlerine tabi faaliyet türlerini yürüten vergi mükellefleri, gerçek usulde vergilendirilen faaliyette ve farklı vergileme rejimlerine tabi faaliyetlerde kullanılan varlıklarını, bu faaliyetlerden doğan hak ve yükümlülüklerinin kaydını ayrı tutmak zorundadır.

Maliye Bakanlığının sözkonusu mektubuna göre farklı vergilendirme rejimlerine tabi faaliyetler için yapılan giderler takvim yılından itibaren rapor (vergi) dönemlerin sonuna kadar kümülatif olarak hesaplanır.

Belli faaliyet türleri arasında dağıtılamayan giderler RF VUK md:274/9.fıkrası uyarınca, toplam gelir hacmi içinde ilgili faaliyetlerden elde edilen gelir türlerinin oranına göre dağıtılır.

130: Şirketimizin personeli yüksek lisans yapmak istiyor. Eğitim giderlerini şirketimiz üstlenip personele nakdi yardım verdi. Nakdi yardım tutarı üzerinden gelir vergisi stopajını yapmak zorunda mıyız?

C: Evet, zorundasınız. RF VUK md:217/28.fıkrasına göre 1 takvim yılı içerisinde nakdi yardım tutarının 4000 Rubleyi aşan kısmı gelir vergisine tabidir.

131: Moskova'da kurulu bir şirketiz. Toptan ticaretimiz var. Anlaşma şartlarının ihlali halinde - özellikle geç ödeme, gecikme faizi geliri elde ediyoruz. Bu tutarlar KDV'sine tabi midir?

C: Bu konu ile ilgili 2 farklı tartışılan görüş var. Bu görüşlerin birincisine göre (ki bunu vergiciler savunur) RF VUK md:162/1.-2 bendine göre firmanın mal (iş, hizmet) satışı ile ilgili olarak elde ettiği hertürlü gelir KDV'ye tabidir. Çünkü anlaşma şartlarının ihlali işleminden doğan gecikme faizleri anlaşmanın konusu (mal, iş veya hizmet teslimi) ile direkt ilintilidir ve KDV konusu tanımına uymaktadır.

İkinci görüşe göre gecikme faizlerinin hangi gerekçeye istinaden elde edildiğine bakılmaksızın KDV konusu doğmayacaktır çünkü gecikme faizi mal (iş, hizmet) bedelinin ödenmesi şartı ile bağlı olmayıp karşı (alıcı) tarafın anlaşmadan doğan kendi yükümlülüklerini yerine getirmesinin bir garantisidir. Dolayısıyla gecikme faizleri mal satışından doğmaz, mal bedeli borcunun ertelenmesi (gecikmesi) nedeni ile alıcıdan tahsil edilir.

Kısaca özetlemek gerekirse vergicilerin gecikme faizlerini KDV konusuna dahil ettiğini söyleyebiliriz. Olası vergi incelemesinde ihtilaf yaşanması istenmiyorsa bu tip gelirler üzerinden KDV hesaplamakta fayda vardır.

132: Moskova'daki şirketimiz birkaç şubeye sahip. Bu şubelerde çalışan personelin maaşı üzerinden tahakkuk ettiğimiz Tek Sosyal Vergi ana ofis üzerinden mi, yoksa herbir şube üzerinden mi ödenir?

C: Bu sorunun cevabı sizin şubelerin ayrı banka hesaplarına ve ayrı bilançolara sahip olup olmadıklarına bağlıdır. Eğer ki şubelerin ayrı banka hesapları ve ayrı bilançoları varsa şubelerde çalışan personelin maaşları üzerinden tahakkuk edilen Tek Sosyal Vergiyi şubeler kendileri öder. Moskova şehri içindeki bir kaç şube olması durumunda tek bir vergi dairesine konsolide olarak ödenilmesine izin verilmiştir, ancak diğer şube vergi dairelerinin bilgilendirilmesi gerekmektedir.

133: Şüpheli alacak rezervi fon'unu kurduğumuzda teslimatçılara ödediğim avansları da dikkate alıyorum. Bu doğru mudur?

C: RF VUK md:266'a giren değişiklikler sonucu (06.06.2005 tarih № 58-Φ3 sayılı Federal Kanun) şüpheli alacak rezervi fon'unu kurduğunuzda ancak mal (iş, hizmet) satışından doğan alacak tutarını dikkate alabilirsiniz. Dolayısıyla şüpheli alacak rezervi fon'unu kurduğunuzda teslimatçılara ödediğiniz avansları dikkate alma şansınız yoktur.

134: İnşaat işinin daha kaliteli olması ve yabancı yatırımcıyı çekmek amacıyla kalite yönetimi sisteminin uluslararası standartlarına uygunluğunu test ettirmek için bir sertifikasyon yaptırtmak istiyoruz. Bu sertifikasyon giderleri masraf yazılabilir mi?

C: Vergi Kodeksi uyarınca bu mümkün değildir. RF VUK md:264/1.- 2.bendinde yer alan hükme göre ancak ürünlerin ve hizmetlerin sertifikasyonunu yaptırabilirsiniz. Kalite yönetimi sistemi ise ne mal nede hizmettir. Bu görüşü ayrıca RF Maliye Bakanlığının 24.08.2004 tarih No 03-03-01-04/1/11 sayılı mektubuda desteklemektedir.

Vergi Usul Kanunu İle İlgili Prensipler

- ***Vergilemedeki Önemli Tanımlar***
- ***Defter Belge Düzeni***
- ***Vergi İncelemeleri***
- ***Vergi Borçları ve Yükümlülüklerinin Ortadan Kaldırılması***

135: Rusya Federasyonu'nda gerçek kişi vergi mükellefi kimdir ve kimler RF'da 'yerleşik' sayılırlar?

C: RF VUK md:11 uyarınca 12 ay içerisinde Rusya'da 183 günden fazla kalan kişiler 'yerleşik' gerçek kişi olarak vergi mükellefleridir.

Gerçek kişiler Rusya Federasyonu'nda ikamet etme iznine sahip olup olmadığına bakılmaksızın vergi mükellefleri olabilirler. Gerçek kişinin rus vatandaşı, yabancı ülke vatandaşı veya vatandaşlığa sahip olmaması önemli değildir. Rusya Fed.da sürekli ikamet etme iznine sahip (yerleşik) gerçek kişiler 12 aylık dönem içinde RF'da 183 günden fazla kalan kişilerdir. 183 günün hesabında sürenin kesintisiz olma şartı aranmaz. Rusya Federasyonu'nda yerleşik sayılan gerçek kişiler Rusya Fed.nu içinde ve dışındaki tüm kaynaklardan elde ettikleri tüm gelirlerinden sorumludurlar. 12 aylık dönem içinde Rusya Federasyonu'nda 183 günden az kalan gerçek kişiler ise sadece RF'da elde ettikleri gelirlerinden sorumludurlar.

Açıklamalardan da anlaşılacağı üzere gerçek kişinin tüm gelirleri ile (Rusya Fed.nu dışında elde ettiği gelirler de dahil) vergilendirilebilmesi 'oturma süresi' esasına bağlanmıştır. Bu esasa göre kişinin yerleşik olup olmadığı tespit edilirken, Rusya Federasyonu'nda kalınan yerin bir önemi yoktur. 183 günlük sürenin, bir otelde veya bir şantiye binasında veyahutta misafir olarak kalınan herhangi bir meskende tamamlanması sonucu değiştirmez. 183 günün tespitinde 12 aylık bir dönemin dikkate alınacağı açıktır. Dolayısıyla gerçek kişi, 1 Eylül 2006 itibaren izleyen yılın Haziran ayı sonuna kadar kalmış ise, toplam oturma süresi 12 aylık dönemde 183 günü geçtiği için Rusya'da yerleşik vergi mükellefi sayılır ve tüm gelirlerinin Rusya Federasyonu'na getirilip beyan edilmesinden sorumludur.

136: Yeni vergi kodeksini yorumlarken 'kuruluşlar' tanımını kullandınız. Bu tanım neyi ifade etmektedir?

C: RF VUK md:11 gereği kuruluşlar – RF kanunlarına göre kurulan tüzel kişiler, RF topraklarında bulunan yabancı ülkelerin kanunlarına göre kurulmuş yabancı tüzel kişiler, şirketler ve diğer ticari oluşumlar, uluslararası kurumlar ve bu kurumların şubeleri ve temsilcilikleridir.

137: Kitaplarımızda ve açıklamalarımızda sık sık Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarına atıfta bulunuyorsunuz veya oralardan alıntılar yapıyorsunuz ve sonuçta bağlayıcı kararı bu anlaşmaların hükümlerine göre veriyorsunuz. Bu Rusya Fed.nu kanunları açısından yasal mı?

C: RF VUK md:7 gereği eğer uluslararası vergi anlaşmaları ile rus vergi kanunlarının öngördüğü vergi hesabı ve düzeni ile ilgili kurallardan ve hükümlerinden farklı bir kural ve hüküm öngörülmüş ise, bu durumlarda uluslararası anlaşmaların hükümleri geçerli olacaktır.

138: Vergi incelemesinde zamanaşımı süresi nedir?

C: Vergi incelemesinde zamanaşımı süresi 3 yıldır. (RF VUK md:113).

Ancak RF Anayasa Mahkemesinin 18.01.2005 tarih No 36-O sayılı kararından çıkan sonuca göre vergi incelemesinde zamanaşımı süresinin 3 yıl olmasına rağmen vergi incelemelerinin 3 yıl bittikten sonrada gerçekleşmelerine müsaade edildiği gözükmektedir. Özetle muhasebe kayıtlarının tutulmasında ciddi ihlallerin yapıldığı, vergi mükellefinin eylemleri (eylemsizliği) dolayısıyla vergi matrahının az gösterilmesine neden olduğu ve/veya verginin kısmen veya tamamen ödenilmediği durumlarda kanunda yer alan zamanaşımı süresi önemini yitirmektedir.

139: Rusya Federasyonu'nda şirketlerin vergi beyanname dönemleri nedir?

C: Rus kanunları gereği vergilendirme dönemi 1 takvim yılıdır. Ancak şirketler her 3 ayda bir – ki biz buna 'kvartal' diyoruz, ara vergi beyannamelerini verirler. Bu raporlar kümüle yıl sonuna gelir. Son 3 aylık dönem için ayrıca beyanname verilmesi gerekmiyor, bu dönem yıllık kesin sonuç hesaplarına aktarılır.

140: Rusya'daki şirketimiz aylık avans ödemelerinde gecikti. Vergi organları gecikme faizi hesaplayabilir mi?

C: Gecikme faizi tahakkuk etmiş vergi borçlarının ödenmeyen kısmı için uygulanır. Eğer siz aylık avans ödemelerinizi geciktirirseniz, avanslar vergi olmamasına rağmen bu tutar için gecikme faizi hesaplanır ve vergi dairesine yatırılır. Bu görüş Maliye Bakanlığının 01.02.07 tarihli No.03-03-06/2/15 mektubunda belirtilmiştir.

141: Yabancı sermayeli bir şirket olarak muhasebe kayıtlarımı yabancı para birimi cinsinden tutabilir miyim?

C: Hayır. Rus kanunları gereği bir Rus şirketi olarak (Tamamı yabancı sermayeli olsa bile) kayıtlarınızı yerel para birimi 'Ruble' cinsinden tutmak zorundasınız.

142: Resmi evrakların saklanma (muhafaza) süresi nedir?

C: Vergi kodeksinin 23.maddesi ve 'Muhasebe hakkında' Federal Kanunun hükümleri gereği 4 yıldır. Ancak bazı evraklar için saklama süreleri değişebilmektedir, örneğin maaş veya kadro ile ilgili evraklar 75 yıl saklanmalıdır.

143: Vergi idaresi bu dönemin vergi borcu için transfer ettiğimiz tutarların fazla olduğunu tespit etmiş ancak fazla tutarları bize iade etmeyip geçmişten gelen vergi borcumuza mahsup etmiştir. Vergi dairesinin tek başına bu çeşit kararı alma hakkı var mı?

C: Evet. RF VUK md:78/5.fıkrası uyarınca vergi dairesi tek başına bu kararı alma hakkına sahiptir. Vergi dairesi fazla ödemeyi tespit ettiği tarihten veya mahkeme kararının yürürlüğe girmesinden veya karşılıklı mutabakatın imzalandığı tarihten itibaren 10 gün içinde bu kararı alır. Ayrıca vergi mükellefi bu konu ile ilgili kendisi başvuru yapabilir. Bu başvuru tarihinden veya karşılıklı mutabakatın imzalandığı tarihten itibaren vergi organı bu kararı alır ve fazla çıkan vergi tutarları vergi dairesi tarafından geçen dönemden gelen vergi borcunu kapatmak için kullanılabilir.

144: Verginin borç senedi ile ödeme imkanı var mı?

C: Hayır, yoktur. RF VUK md:45/3.fıkrası uyarınca vergi ödeme yükümlülüğünün sadece ve sadece RF döviz – Ruble cinsinden, bankaya verilen ilgili ödeme talimatnamesinin ibrazı veya nakit ödeme yoluyla yerine getirilmesi öngörülmüştür.

145: Rusya Fed.na gelip yatırım yapan bir Türk şirketiyiz. Yılsonu itibarıyla vergi borcumuzu banka havalesi ile kapattık. Ancak vergi idaresi ödemenin kendisine ulaşmadığını beyan etmiştir. Yapılan incelemede bankanın hatalı olduğu ortaya çıktı. Mahkemede tarafımız haklı bulunmuştur. Buna göre bizim vergi ödeme yükümlülüğümüz hangi durumlarda sona erer?

C: RF VUK md:44/3.fıkrası gereği vergi ödeme yükümlülüğü,
- verginin mükellef veya vergi sorumlusu tarafından ödendiği,
- vergi kanunlarına göre vergi borcunun sona erdiği tarihte,
- vergi mükellefinin vefat ettiği günde,
- RF VUK md:49 göre bütçe borçlarının kapatılmasından sonra işletmenin tasfiye edildiği durumlarda sona erer.

Yukarıda gördüğünüz gibi sizin vergi ödeme yükümlülüğünüz sizin vergiyi ödediğiniz gün sona erer. Ödeme günü olarak da banka ile yapılan havalesi için vergi kodeksinin 45/3 maddesinde banka hesabında yeterli para tutarı olması şartı ile bankaya ödeme talimatının verildiği gün olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle sizin vergi ödeme yükümlülüğünüz bankaya ödeme talimatını verdiğiniz gün sona ermiştir.

146: Rusya Federasyonu kanunlarına göre vergilendirilecek matrahın tespitinde tahakkuk esas ve nakit esasının olduğunu beyan ettiniz. Gerçekten satışın ne olduğu konusunda

kafalarımız oldukça karışık. Satış ile vergilemenin birbirinden bağımsız olduğunu biliyoruz. Öğrenmek istediğimiz Rusya kanunlarında mal veya hizmet satışının bir tanımı var mıdır?

C: Evet kanunda bir tanım var. RF VUK md:39 göre işletmenin veya özel teşebbüsün mal, iş ve hizmet satışı altında, sözkonusu kişinin bir bedel karşılığında malları, işleri ve hizmetleri diğer bir kişiye teslim etmesi ve ayrıca VUK öngördüğü diğer durumlarda bir kişinin bir bedel talep etmeden diğer bir kişiye malları, işleri ve hizmetleri teslim etmesi anlaşılır. Tanımdan da anlaşılacağı üzere mal satışlarında temel prensip mülkiyet hakkının devridir. Mülkiyet hakkı devredilmeden satış gerçekleşmez.

147: Vergi borçlarımızı şu andaki nakit sıkıntısı nedeni ile kapatamıyoruz.Vergi dairesi banka hesaplarımıza el koyup hesaplarda bulunan kaynaklar sayesinde vergi borcumuzun kapatılması için gerekli olan tutarı çekti. Rus kanunları uyarınca bu mümkün müdür?

C: Evet. RF VUK md:46/1.fıkrası uyarınca vergi borcunun zamanında eksik veya tamamen ödenmemesi halinde mükellefin banka hesaplarına el konulması yoluyla vergi ödemesi yükümlülüğü sizin onayınız olmadan yerine getirilir.

148: Bir rus şirketinin hisselerini satın aldık. Şirketin KDV ve kurumlar vergisi borçları çıktı. Biz bunu bilmediğimizden dolayı gerekli açıklamaları ilgili makamlara yaptık. Ancak gecikmeden dolayı faizler işlendi. Bu sorunu nasıl çözebiliriz?

C: RF VUK md:50 göre satın alan tarafın bilip bilmediğine bakılmaksızın satın alınan şirketin vergi borçları yeni sahibi tarafından ödenmek zorundadır.

149: Şirketin tüzüğünde yapacağımız değişiklikleri vergi organına bildirmek zorunda mıyız?

C: RF VUK md:84 uyarınca şirketin tüzüğünde ve diğer kuruluş evraklarında değişikliklerin yapılması ile ilgili olarak (yeni şubelerin ve temsilciliklerinin kurulması, bulunduğu yerin değişmesi, lisansa tabi faaliyet izni ile ilgili) şirketler, kayıtlı olduğu vergi organını, değişiklikler hakkında haberdar etmek zorundadır. Bildirim süreleri değişikliğin türüne bağlı olarak 5 yada 10 gündür.

150: Rusya Fed.nu mevzuatındaki belirsizlikler çoğu kez mükellefler ile vergi idaresini karşı karşıya getirmektedir. Bu konuda kanunun mükelleflere tanıdığı bir hak varmı? Şunu sormak istiyorum, vergi mevzuatındaki yoruma açık konular ne şekilde değerlendiriliyor?

C: Bu sorunun iki cevabı vardır çünkü iki yönde değerlendirilmesi gerekiyor; bunlardan birincisi olası vergi incelemelerinde vergi denetmenlerinin tartışmalı konularda alacağı tavidir. Yaşanmış tecrübeden hareketlerle şunu söyleyebilirimki vergi denetmenleri yoruma açık konularda Hazine lehine konuyu değerlendirmektedir. Bunlardan şu sonuç çıkıyor, konu gerçekten tartışmalı ve yoruma açıksa ihtilaf kaçınılmaz. Bu olayın vergi denetmenleri ve vergi incelemeleri yönünden çıkan sonucu bir de olayın ikinci cephesine yani mahkemeye yansımış kısmına bakmak lazım. Buradan kararlar ne şekilde çıkıyor? RF VUK 3.maddesi gereği vergi kanunlarında ve yasama kaynaklarında belirsizlikler yoruma açık hükümler varsa bunlar vergi mükelleflerinin lehine yorumlanır. Gerçektende mahkeme kararlarına baktığımızda tartışmalı yoruma açık konuların vergi mükellefleri lehine değerlendirildiğini görüyoruz.

151: Rusya Federasyonu'nda firmamız iç pazardan mal alıp bölgelere satmaktadır. Tedarikçi firma kendisine olan borcumuzu bir başka firmaya ödememizi istiyor ve bunun içinde bir akt düzenlemiş. Bu işlem yasal mı?

C: Alacak hakkının temliki RF MK 382 maddesinde düzenlenmektedir. Bu maddeye göre;

1. Yasal delil esasında kendisine ait hakkı (talebi) alacaklı, diğer kişiye alacak hakkı temliki anlaşması esasında devredebilir veya kanuna dayanarak bu hak (talep) bir başka kişiye devredilebilir.
2. Kanun veya anlaşma ile aksi öngörülmedikçe alacağın devri için borçlunun rızasına ihtiyaç yoktur.
3. Borcun tamamının temliki zorunluluğu yoktur alacaklı isterse bir kısmında temlik edebilir. Açıklamadanda anlaşılacağı üzere yapılan işlem doğrudur.

152: Rusya Fed.da ticari iş yapan bir şirketiz. Birtakım vergi ihmallerimizden dolayı hakkımızda soruşturma başlatıldı. Vergi soruşturması başlamadan kayıtlarımızda vergi borcumuz mevcuttu. Nakit sıkıntımız nedeni ile bu vergi borcumuzu erteletmek istiyoruz. İlgili başvuruyu yaptıktan sonra red cevabı aldık. Bunun gerekçesi nedir?

C: Bunun gerekçesi RF VUK md:62/1.fıkrasında yazılıdır. Söz konusu maddeye göre eğer vergi ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmesi süresini değiştirmek isteyen kişi (tüzel ve/veya gerçek) hakkında bir vergi soruşturması açılmışsa vergi ödeme süresi bu kişi için değiştirilemez. Ayrıca aynı kişi için vergi kanunlarının ihlali dolayısıyla idari soruşturma veyahutta cezai soruşturma açılmışsa veya bu kişiye ait vergilendirilecek nakit kaynakların veya mülkün gizleneceği ihtimali varsa veya bu kişinin sürekli oturmak üzere Rusya Fed.nu sınırları dışına çıkma ihtimali varsa vergi ödeme süresinin değişmesi (ertelenmesi) mümkün değildir.

153: Bildiğimiz kadarı ile Rusya Fed.da yapılan sözleşmelerde fiyat serbestisi vardır. Ancak vergi denetmenlerinin dönem içinde yaptığı incelemelerde firmaların sözleşme fiyatlarını eleştirebildiklerini görüyoruz. Bunun doğruluk derecesi nedir?

C: RF VUK md:40 uyarınca vergilendirme amaçları açısından, aksi ispat edilmedikçe, anlaşma taraflarının anlaşmada belirttiği fiyatlar piyasa fiyatları kabul edilir. Vergi organları denetim sırasında vergi mükellefinin satış fiyatlarını kontrol edebilirler ancak bu sadece aşağıdaki durumlarda mümkündür:

- bağlı kişiler arasında yapılan anlaşma (iştirak şirketler arasında)
- mal takası (Trampa) anlaşmalarında
- dış ticaret ilişkisi sırasında yapılan anlaşmalar
- vergi mükellefinin fiyatlarının kısa dönemde aynı (benzer) malların (işlerin, hizmetlerin) fiyatlarında artma veya azalma yönünde %20'lik sapma göstermesi durumunda.

Bu durumda vergi organları piyasa fiyatlarından hareketle onların iddiasına göre eksik ödenmiş vergi tutarlarını yeniden tahakkuk edip şirkete ödettirebilirler.

154: Rusya'da kişilerin harcamalarından veyahutta servetlerinden hareketle bir vergi hesaplanması mümkün mü?

C: Hayır, eski düzenlemede mükellefin giderleri önceki vergi dönemi itibarıyla vergi beyannamesinde gösterdiği gelirleri aşıyorsa veya vergi organları geçen vergi dönemi itibarıyla gerçek kişinin gelirleri hakkında bir bilgiye sahip değilse, vergi organları sözkonusu uyuşmazlık hakkında bir akt düzenlemek ve 1 aylık süre içinde sözkonusu uyuşmazlık ile ilgili açıklama alma isteğini mükellefe iletmek zorundaydılar. Ancak son düzenlemelerle bu ibare vergi kodeksinden kaldırılmıştır.

155: Vadesi gelen vergi borçları için vade uzatımı veya vadenin değiştirilmesi mümkün müdür, hangi hallerde?

C: RF VUK md:61 normları uyarınca vergi borcu için vade uzatımı mümkündür. Yine md:64 göre aşağıdaki hallerden en az birisinin olması durumunda mükellef için vergilerde vade uzatımı sözkonusu olabilir:

- olağanüstü hallerde (doğal afet, teknolojik kaza v.s) kişinin zarar görmesi
- bütçe finansmanının kesilmesi veya devletin parayı ödememesi
- verginin bir anda ödenmesi halinde şirketin iflas tehlikesi varsa

- gerçek kişiye ait mülkün değeri verginin bir anda ödenmesine müsaade etmiyorsa
- malların (işlerin, hizmetlerin) üretimi ve/veya satışı sezonluk nitelik taşıyorsa
- malların RF gümrük sınırından geçişi ile ilgili olarak tanınan vade uzatımı RF Gümrük Kodeksi tarafından belirlenir.

156: Şirketimiz finansman sıkıntısı çektiği için sermaye artış kararı almıştır, izleyeceğimiz prosedürler hakkında bilgi verebilirmisiniz?

C: Daha önce de belirttiğim gibi tüzük sermayesinin arttırma süreci, ancak tüzük sermayesinin tamamı ödendikten sonra başlayabilir. Tüzük sermayesi aşağıdaki araçlar ile arttırılabilir:

- şirkete ait mülkiyet
- şirket kurucularının ilave yatırımları
- şirkete alınan üçüncü kişilerin yatırımları (şirketin tüzüğünde aksi öngörülmemişse)

Tüzük sermayesinin ortakların ek yatırımları ile arttırılması aşağıdaki prosedürler ile gerçekleşir:

- Sermayenin arttırılması ile ilgili karar alınır, kararda sermayenin arttırılacak tutarı belirtilir. Tutar ruble cinsinde belirtilmelidir.
- Alınan kararı bankaya ibraz etmemiz gerekir. Bu aşamada tüzük sermayesinin arttırıldığı tutar bankaya ödenmek durumundadır. Bu ödeme sermaye artış kararı alındıktan sonra aksi tüzük veya sermaye artış kararında belirtilmedikçe en geç 2 ay içinde yapılmalıdır. Bir sonraki aşama ise sermaye artış sonuçlarının onaylanması ve kuruluş evraklarında bununla ilgili değişikliklerin yapılması için karar alınmasıdır.
- Tüzük sermayesinin arttırılması ile ilgili kuruluş evraklarında değişiklikler yapılır.

Tüzük sermayesinin arttırılmasıyla ilgili işlemler dilekçe ve ek belgelerin sunulduğu günden itibaren 6 işgünü içerisinde gerçekleşir. Değişikliklerin yapılması ile ilgili başvuru sermaye ödemesinden sonra bir ay içinde yapılmalıdır.

157: Rusya Fed.da toptan satış yapmak üzere bir şirket kurduk. Yapacağımız sözleşmelerde fesih şartları nelerdir?

C: RF MK md:450/1.fikrasına göre tarafların karşılıklı anlaşmasına dayanarak aynı maddenin 2.ci fıkrasına göre bir tarafın talebi üzerinden anlaşma feshedilebilir.

Anlaşma şartlarının çok ciddi şekilde değişmesi sonucu taraflar anlaşmayı feshedebilirler. Medeni kanunda şartların çok ciddi değişmesi tanımı altında, tarafların işin başında anlaşma şartlarının bu şekilde değişeceğini bilmeleri durumunda o anlaşmayı hiç yapmayacakları durum anlaşılır.

158: Vergi cezalarının kesilmesinde bir zamanaşımı süresi var mı?

C: Evet RF VUK md:115 uyarınca vergi organları vergi ihmalini bulup bununla ilgili aktı düzenledikleri günden itibaren 6 ay içinde vergi cezasının tahsili başvurusunu mahkemeye yapmalıdırlar.

159: Vergi idaresinden yurtdışından getirdiğimiz bir harcama faturası ile ilgili olarak yazılı görüş istedik. Aldığımız yazılı cevaba göre de, vergilendirilecek matrahımızı tespit ettik. Ancak şirketimizde yapılan bir vergi denetimi sonucu denetmenler bu işlemimizi kanuna aykırı buldular. Ne yapmamız gerekiyor?

C: RF VUK md:111/1.-3.bendine göre mükellefin vergi organlarından veya onun yetkili kişilerinden (yetkileri dahilinde) aldıkları yazılı tebliğlerden hareketle yaptıkları uygulamalar neticesinde, vergi denetmeni bu uygulamalarda vergi ihlali yapıldığı hükmünden hareketle suç unsuru bulunduğunu iddia edemez.

160: Vergi ihlali ne demektir?

C: RF VUK md:106 gereği vergi kanunlarının sorumluluk yüklediği mükellefin, vergi sorumlusunun ve diğer kişilerin kasıtlı olarak yaptıkları eylemlere (eylemsizliğe) vergi ihlali denir.

161: Vergi kanunlarında belirlenmiş prensiplere uymayan eylemler Ceza Kanunu konusuna girer mi?

C: RF Ceza Kanununun 22.ci Bölümünün tamamı mali suçların ceza kanunu karşısındaki durumunu özetlemektedir. Ana başlıklar şunlardır:

- Madde 169. Yasal girişimcilik faaliyetine engel koymak
- Madde 170. Arazi ile ilgili olarak yasal olmayan sözleşme yapmak
- Madde 171. Yasal olmayan girişimcilik faaliyetinde bulunma
- Madde 171.1 Bandrole tabi malların ve ürünlerin bandrolsüz imalatı, satınalımı, saklanması, taşınması veya satışı
- Madde 172. Yasal olmayan banka faaliyetinde bulunmak
- Madde 173. Fiktif işlemler yapmak amacı ile şirket kurmak
- Madde 174 ve 174.1. Kara para aklama
- Madde 175. Yasal olmayan yoldan elde edilen mülkün alış ve satış işlemleri
- Madde 176. Yasal olmayan yoldan kredilerin elde edilmesi
- Madde 177. Borcun kasıtlı olarak ödenmemesi
- Madde 178. Tekelci hareketlerde ve rekabeti önleyici fiillerde bulunmak
- Madde 179. Sözleşme yapmayı zorlama veya sözleşme şartlarının yerine getirilmesine engel olmak
- Madde 180. Ticari markanın izin dışı kullanılması
- Madde 183. Ticari, vergi ve banka sırrını oluşturan bilgileri kanundışı yoldan elde etmek ve yayınlamak
- Madde 184. Spor yarışları ve ticari görsel etkinliklerin üyelerine rüşvet verme
- Madde 185. Kıymetli evrak ihracında hile yapmak
- Madde 185.1. Yatırımcıya kasıtlı olarak RF kıymetli evrak kanunları gereği ibraz edilmesi gereken bilgilerin aktarılmaması
- Madde 186. Sahte para veya kıymetli evrakların imalatı veya satışı
- Madde 187. Sahte kredi kartı, banka kartlarının veya diğer ödeme araçlarının imalatı veya satışı
- Madde 188. Kaçakçılık
- Madde 193. Yurtdışına çıkan yabancı dövizin geri getirilmemesi
- Madde 194. İşletme veya gerçek kişiler üzerinden gümrük ödemelerinden kaçma
- Madde 195. Tasfiye sırasında hile
- Madde 196. Şirketi kasıtlı olarak tasfiyeye sokma
- Madde 197. Kasıtlı iflas
- Madde 198. Gerçek kişi üzerinden ödenecek vergilerden ve/veya harçlardan kaçma
- Madde 199. Şirket üzerinden ödenecek vergilerden ve/veya harçlardan kaçma
- Madde 199.1. Vergi sorumlusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi
- Madde 199.2. İşletmeye veya özel teşebbüse ait nakdin veya varlıkların saklanması (vergi ve/veya harçların tahsil edileceği nakit veya varlıklar)

162: Vergi denetmenleri şirketimizde incelemeye başladılar. Ofisimizde yapılan bu inceleme süresinde tamamlanmadığı için vergi dairesinin yazısı ile vergi incelemesi süresini uzattılar. Bu konuda bir limit varmı?

C: RF VUK md:89 göre vergi incelemesi süresi 2 aydır. Bu süre 4 aya uzatılabilir. Çok özel durumlarda bu süre 6 aya kadar uzatılabiliyor. Bu özel durumlar 25 aralık 2006 No.CAĞ-3-06/892@ vergi dairesinin kararında listelenmiştir. Bunları kısaca özetlersek vergi mükellefinin büyük vergi mükellefleri kategorisinde olması, başka bir kaynaktan ihlaller hakkında bilginin elde edilmesi, yangın gibi olağan üstü durumların olması ve şube sayısının 4'ten fazla olmasıdır. Süre eski düzenlemede vergi müfettişlerinin fiilen şirkette bulunduğu sürelerden hesaplanıyordu, yeni düzenleme ile süre denetimin yapılması ile ilgili kararın alınması ile başlar ve denetim sonucu tutanağın hazırlanması ile sona erer.

163: RF VUK'a göre vergi ihlallerinde suç türleri nelerdir? Yaptığımız hangi ihlal türü bizim için yaptırım, sorumluluk doğurabilir?

C: RF VUK 16.Bölümünde mükelleflerin, vergi sorumlularının ve diğer kişilerin vergi ihlallerinde işledikleri suç türleri sayılmıştır. Bunların çeşitleri aşağıdaki gibidir.

- Madde 116. Vergi organlarında kaydolma süresinin ihlali
- Madde 117. Vergi organlarında kaydolmaktan kaçınma
- Madde 118. Bankada hesap açma ve kapatma bilgisinin bildirilmesi süresinin ihlali
- Madde 119. Vergi beyannamesinin ibraz edilmemesi
- Madde 120. Gelir ve gider unsurlarının ve vergi konusu objelerinin kaydının kaba ihlali
- Madde 122. Verginin ödenmemesi veya kısmen ödenmesi
- Madde 123. Vergi sorumlusunun kendi yükümlülüklerini yerine getirmemesi
- Madde 125. Acz vesikası konulan malları kullanmak, idare etmek
- Madde 126. Vergi organlarına vergi kaydı için gerekli bilgilerin ulaştırılmaması

164: Vergi sorumlusunun kaynakta kesinti suretiyle vergiyi kesip bütçeye ödememesi durumunda uygulanacak ceza nedir?

C: RF VUK md:123 göre vergi sorumlusunun vergiyi hesaplayıp gerekçe göstermeden bütçeye ödememesi durumunda kendisine ödenmeyen vergi tutarının %20'si kadar ceza kesilir. Ayrıca yabancı firmalara ödenen gelirler ve kesinti suretiyle hesaplanan vergiler ile ilgili bilginin vergi dairesine vergi sorumlusu tarafından iletilmemesi durumunda RF VUK md:126 uyarınca para cezası uygulanacaktır.

165: Kamu idaresine ait gayrimenkulü kiralayacağız. Özellik arzeden konular nedir?

C: Yürürlükte olan mevzuata göre gayrimenkuller bütçe kaynaklı kuruluşlara ve kamu işletmelerine aittir. Söz konusu gayrimenkuller devlet mülkiyetindedir. RF MK md:295 göre 'idare mülk hakkı' esasında gayrimenkullere sahip olan KİT'ler, mülk sahibinin izni olmadan gayrimenkulleri kiraya veremezler veya idaresini yapamazlar. Şirket olarak kamu kuruluşu ile kira anlaşması yapmak istiyorsanız RF Mülk İlişkileri Bakanlığında izin alınması gerekmektedir.

166: Bundan bir hafta önce şirketimizde devam eden vergi incelemesi nihayet bitti. Vergi incelemesi sonucunda bir akt düzenlendi, vergi dairesinin kararı ise 10 gün sonra belli olacaktır. Vergi incelemesi sırasında vergi denetmenlerinin bizden aldıkları orjinal fatura ve diğer evraklar geri iade edilmiyor. Vergicilerin fiilleri herhangi bir yasama kaynağına dayanıyor mu?

C: Hayır. RF Vuk md:93/1.fikrasına göre vergi incelemeleri için ilgili şekilde onaylanmış kopyaların ibraz edilmesi yeterlidir. Evrakların orjinallerini vergiciler sadece baskın veya soruşturma sırasında alabilirler. Belgelerinizi almanız için vergi dairesi başkanının dikkatine bir mektup yazmanızı tavsiye ederim. Eğer bunun sonucu evraklarınızı alamazsınız mahkemeye başvurun.

167: Şirketimize Göçmen dairesinden geldiler. Hangi evraklara bakabilirler ve bize neyi ibraz etmeleri gerekiyor?

C: Federal Göçmen dairesinin faaliyeti RF Devlet Başkanının 19.07.2004 tarih No 928 sayılı Emri ile düzenlenir. Genelde Göçmen Dairesinin çalışanları normal polis ile birlikte gelir. Mutlaka iş kimliklerini ibraz etmelidirler. Eğer şirkette yabancı işçi çalışıyorsa sadece bu kişilerin ikametgah kaydına ve çalışma izinlerine bakma yetkileri vardır.

168: Şirketimiz Moskova'da faaliyet göstermektedir. Rusya Federasyonu'nun diğer bölgesinden gelen talep üzerine, orada çalıştığımız şirketle ilgili olarak karşılıklı denetim için bizden evrak istiyorlar. Listede bir hayli geniş. Hangi evrakları vermemiz lazım?

C: Vergi denetmenleri sadece denetlenen Şirketle ilgili evrakları isteyebilirler. Karşılıklı incelemede incelenen Şirket dışındaki beraber alıŐtıĐınız Őirketlerle ilgili dökümanları vergi dairesine verme mecburiyetiniz yoktur.

Kambiyo mevzuatı

- ***Dövizli İşlemler***
- ***Yabancı Para İle İlgili Hareketler***

169: Yurtdışından transfer ettiğimiz nakdi sermayeyi Rus şirketimiz bünyesinde USD olarak tutma hakkımız varmı?

C: Hayır. Yurtdışından yerleşik olmayan firmadan şirket sermayesi olarak gelen parayı mutlaka Rubleye çevirmek zorundasınız, çünkü sermayeyi ruble olarak taahhüt etmek durumundasınız.

170: Yabancı gerçek kişi olarak Rusya Federasyonu'nda 'Dolar' hesabı açabilir miyim?

C: Açtırabilirsiniz. Bu konuda herhangi bir sınırlama yok. İzin alma prosedürü yok.

171: Yurtdışındaki şirketler ile yaptığımız kontratlar çerçevesinde ithal mal getirip, RF'da kurulu şirketimizden Ruble karşılığı satıyoruz. Rubleleri dolara çevirdikten sonra yurtdışına transferi için limitli gün sayısı varmı?

C: Kambiyo mevzuatı uyarınca yurtdışındaki şirketler ile yapılan kontratlara istinaden ödeme yapmak için iç piyasadan satın aldığınız dövizleri istediğiniz zaman transfer edebilirsiniz. (Kambiyo mevzuatındaki ithalatı kapatma sürelerini gözönünde bulundurmak kaydı şartıyla.)

172: Yabancı sermayeli bir rus şirketi olarak yurtdışında döviz hesabı açtırabilir miyim?

C: Evet. Yurtdışında banka hesabı açtığınız zaman açılış gününden sonra 1 ay içinde vergi dairesini haberdar etmek zorundasınız. Ayrıca bu hesapta yapacağınız tüm işlemler kambiyo işlemleri sıfatında olacaktır.

173: Personelimiz Rusya dışında fuara katılacak bu nedenle dövize ihtiyacımız var bankadan satın alınacak miktar ile ilgili bir kısıtlama var mı?

C: Herhangi bir kısıtlama yok. Döviz hesabınız var ise oradan nakitte çekebilirsiniz.

174: Rusya Federasyonu'ndaki şirketimden ihracat yapmam halinde bu ihracattan sağlanan döviz gelirlerini Rubleye çevirmek zorunda mıyım?

C: Hayır, 01.01.2007.'den itibaren döviz gelirlerin bir kısmını veya tamamını rubleye çevirme zorunluluğu kaldırılmıştır.

175: Sürekli Daimi temsilcilik olarak faaliyette bulunan Türk inşaat firmaları ile Rus işveren arasındaki ilişki, kambiyo mevzuatı açısından nasıl yorumlanır?

C: 10.12.2003 tarih N 173-Ф3 sayılı yeni kambiyo mevzuatının (Federal Kanunun) md:6 uyarınca işveren Rusya Fed.da yerleşik bir tüzel kişiliktir, Sürekli-Daimi Temsilcilik olarak faaliyette bulunan Türk inşaat firması ise yerleşik (rezident) sayılmaz.

176: Rusya Federasyonu'ndan gerçek kişi olarak çıkarabileceğim nakit döviz tutarında bir limit var mı?

C: Kambiyo mevzuatında bu konu madde 15'de ele alınmıştır. Gerçek kişi Rusya Federasyonu'na girişte beyan ettiği ve yanında getirdiği nakit tutar kadar nakit para ve yol çeklerini çıkartabilir. Burada nakitin döviz yada ruble olmasının bir önemi yoktur. Eğer Rusya Federasyonu'na girişte bu beyannameyi doldurmayı unutmuş iseniz veya kaybetmişseniz karşınıza iki farklı durum çıkmaktadır. 1. durum, hiç beyan verme zorunluluğu bulunmadan, 3000 USD veya RF Merkez Bankası kurundan ona tekabül eden tutar kadar nakit çıkartabilirsiniz. 2. durum, 10 000 USD veya RF Merkez Bankası kurundan ona tekabül eden tutar kadar nakiti ise beyan edip yine çıkartabilirsiniz. 10 000 USD'yi geçen tutarlar nakit olarak Rusya dışına çıkartılamaz.

177: Biz temsilcilik şeklinde örgütlenmiş yabancı sermayeli inşaat firmasının Rusya ofisiyiz. İşverenimiz de yabancı inşaat firması, yine onlarda temsilcilik şeklinde örgütlenmiştir. Sözleşme gereği işin avansı Rusya Federasyonu dışında dolar olarak ödenecektir. Legal olarak bu mümkün mü?

C: Rusya Federasyonu kambiyo mevzuatı gereği gerek siz gerekse işvereniniz yerleşik sayılmamaktadır (non resident) dolayısıyla iki yerleşik sayılmayan firma arasındaki bu işlem kanuna uygundur.

178: Rusya'da yerleşik yabancı bir vatandaşım, bankada açtığım dolar hesabına yurt dışından ara-sıra dövizler gelmektedir. Vergi kodeksi yönünden bir sakıncası var mıdır?

C: Kambiyo mevzuatı uyarınca yabancı yerleşik bir kişi olarak bankalarda döviz hesabı açtırabilirsiniz. 12 aylık bir periyotta Rusya Federasyonu'nda 183 günden fazla kaldığınız için vergi yerleşigi sayılmaktasınız. Bunun hukuki sonucu gereği tüm dünya gelirlerinizi Rusya'ya getirip beyan etmek zorundasınız, eğerki döviz hesabına gelen bu paralar süreklilik arz ediyorsa ve miktar olarak dikkat çekici ise sıkıntı yaşayabilirsiniz.

179: Bir rus şirketi olarak banka hesabıma gelen Rubleleri dolara konvert ederek dolar hesabında tutabilir miyim?

C: Evet, tutabilirsiniz.

180: Yurtdışına para transferlerinde miktar sınırlaması var mıdır?

C: Hayır yok. Transferleriniz için legal altyapınız hazır ise hiçbir problem ile karşılaşmadan bütün transferinizi tutarı ne olursa olsun gerçekleştirebilirsiniz.

181: Rusya Federasyonu'na girişte yanımda sadece 2000 USD getirmiştım. Daha sonra bana banka kanalıyla Almanya'dan 23 000 USD transfer ettiler. Nakit olarak bu paraları Rusya'dan çıkartma hakkım var mı?

C: Hayır, en fazla 10 000 USD veya Rusya Federasyonu'na girişte getirdiğiniz nakit para tutarı kadar çıkartabilirsiniz. Banka kanalıyla gönderilen tutarlar ise bu limitin tespitinde dikkate alınmazlar. Nakit paraları ve değerli evrakları çıkarma düzeni Federal Gümrük dairesinin 26.07.2005 tarihli No. 01-06/25300 mektubunda detaylı ele alınmıştır.

182: Bankada açacağımız geçici tranzit döviz hesabı ile ilgili olarak vergi dairesini haberdar etmek zorunda mıyız?

C: RF VUK md:118 gereği vergi mükellefleri bankalarda açtıkları banka hesapları ile ilgili olarak vergi dairesini haberdar etmek zorundadır. Vergi mükellefinin açtığı banka hesaplarının özelliklerini RF VUK md:11'de sayılmıştır.

Fakat açacağınız geçici tranzit döviz hesabı, aynı kanunun md:11'de sayılan banka hesaplarının özelliklerine uymamaktadır dolayısıyla da bu tip hesapta normalde vergi dairesine bilgi vermeniz gerekmemektedir. Ancak uygulamada vergi daireleri bu bilgiyi istemektedir.

183: Rusya'da kurulu rus sermayeli şirketlerin yabancı sermaye tarafından satın alınmasında dikkat edilmesi gereken konular nelerdir?

C: Sorduğunuz soru çok kapsamlı olduğu için kısaca özet yapmaya çalışacağım. Özü itibarıyla rus sermayeli şirketi satın almak demek bu şirkete ait hisseleri veya sermaye paylarını satın almak anlamına gelir.

Bu aşamada mevcut rus şirketinin mutlak suretle mali ve hukuk denetiminin yapılması gerekir. Mali anlamda denetim şirketin borçlarının envanterine yönelik olmalıdır. Geçmiş dönemde şehirler için büyük önem taşıyan üretim yerleri bu yerlerde çalışanların özel konutlarındaki ısınma ve enerji giderlerini de üstleniyordu. Özellikle sosyal amaçlı bu olayın, fabrikanın yabancı sermaye tarafından satın alındıktan sonra sona erdirilmesi sıkıntılara yol açabilmektedir. Bir diğer konu devlete olan gaz ve elektrik borçlarıdır. Genellikle yasal defter ve belgelerde uzun

yıllar bu borçların ödenmediği ayrıca herhangi bir gecikme faizinin de hesaplanmadığını görüyoruz. Ama yabancı sermaye olarak işletmeyi hayata geçirmeye kalktığımızda bu borçların önünüze gelmesi (gecikme faizleri ile birlikte) kuvvetle muhtemeldir. Aynı olay vergi borçları için de geçerlidir.

Legal-hukuki denetimden kastedilen ise hisselerin hukuki yönden bir problem taşıyıp taşımadığı geçmişe yönelik sermaye artırımlarında tüm legal prosedürün izlenip izlenmediği önem kazanmaktadır. Aksi takdirde hukuki yönden geçerliliği olmayan bir hisse alım-satım sözleşmesine taraf olabilirsiniz.

Son söz olarakta taşınmazlar üzerindeki olası ipotekler için bir araştırma yaptırılması gerektiğini belirtmekte fayda vardır.

184: Rusya Fed.da kurulacak şirketimizin sermayesinin yurtdışından dolar olarak getirip döviz cinsinden registre etmek istiyoruz. Bu mümkün müdür?

C: Rus şirketlerinin sermayesine yabancılar tarafından yapılacak katkıların döviz cinsinden registre edilmesi mümkün değildir, çünkü tüzük sermayesini ruble olarak tahakkuk ettirmek zorundasınız. Transfer edilen dövizler sadece Ruble olarak registre edilir. Bunun için Rusya Fed.da şirket ortağının bir hesabı olması gerekmemektedir. Kurulacak şirket adına yetkili rus bankasında açılacak hesaba sermayeyi transfer edebilirsiniz.

185: Kambiyo mevzuatı ihlallerinden dolayı hangi ceza türü ile karşı karşıya kalabiliriz?

C: RF İdari Ceza Kanununun md:15.25 göre kanundışı kambiyo işlemlerini (RF kambiyo mevzuatının yasakladığı kambiyo işlemleri, özel hesap kullanma şartını veyahutta rezerv yapma şartını yerine getirmeden yürütülen kambiyo işlemleri, rezerv yapma şartını yerine getirmeden özel hesaba veya özel hesaptan nakit çekme işlemleri) yürüttüğünüz takdirde kişilere, firmalara ve onların yetkili kişilerine kanundışı yürütülen kambiyo işlemi tutarının dörtte üçü ile bire bir tutarı kadar idari ceza tutarı kesilebilir.

İş Hukuku

- *Yabancı Çalışanlar İle İlgili Düzenlemeler*
- *İşçi hakları*

186: Türk vatandaşı Rusya Fed.da hangi şartlarda geçici olarak bulunabilir?

C: Kişinin Rusya Fed.da kalabileceği süre vize ile sınırlıdır. Vizenin gerekmediği durumlarda Rusya Fed.na giriş yapan yabancı kişi, kanunun öngördüğü durumlar hariç en fazla 90 gün kalabilir.

187: Rusya Fed.da çalışacak bir Türk vatandaşı olarak geçici oturma izni almak mümkün müdür?

C: Rusya Fed.nun tespit ettiği kota çerçevesinde yabancı kişi geçici oturma izni alabilir. Geçici oturma izninin süresi en fazla 1 yıldır. Bu kota, Rusya Fed.nu bölgelerinin yürütme organlarının tavsiyesi üzerine her bölge için RF hükümeti tarafından belirlenir.

188: Rusya Fed.daki faaliyetlerimiz için yabancı kişilere hangi şartlarda davetiye verebiliriz?

C: Ticari aktivite gerçekleştirmek için Rusya Fed.na gelecek yabancı vatandaşların sayısı için, Rusya Fed.nu Hükümetince belirlenmiş kotalar vardır. (Ayrıca yerli işçilerin öncelikli işe alınma prensibi gözardı edilmemelidir). İşle ilgili davetiye işverenin ve/veya iş-hizmet siparişçisinin yazılı başvurusu üzerine federal içişleri organı veya onun yerel şubesi tarafından verilir.

İş faaliyeti davetiyesinin verilmesi ile birlikte işveren veya iş-hizmet siparişçisi federal içişleri organının yerel şubesine;

- yabancı işgücü kullanma ve çalıştırma iznini;
- herbir yabancı işçi için çalışma iznini;

ibraz eder.

Davetiye ile birlikte herbir yabancı işçi için çalışma izni verilir. Çalışma izninin verilmesi düzeni ile çalışma izni başvurusunun ekinde verilmesi gereken evrakların listesi Rusya Fed.nu hükümeti tarafından belirlenir.

189: Yabancı gerçek kişilerin registre zorunluluğu var mıdır?

C: Rusya Fed.na gelen yabancı gerçek kişilerin Rusya Fed.na giriş yaptığı tarihten sonra 3 işgününden fazla Rusya Federasyonu'nda kalması halinde kanunun öngördüğü düzene göre registre olmak zorundadır. 3 işgünü geçmeyen seyahatlerde bu zorunluluk yoktur.

190: Rusya Fed.da kuracağımız şirkette Türk personelde çalıştıracağız. Bu açıdan bazı tanımların bilinmesi gerektiğine inanıyoruz. Türk personelin hukuki statüsünü belirlemede faydalı olacak açıklama yapabilir misiniz?

C: Bu konu ile ilgili olarak 'Rusya Federasyonu'nda yabancı vatandaşların hukuki durumu hakkında' kanundan alıntılara yer vermekte fayda vardır.

yabancı kişi – diğer ülkenin vatandaşı olup RF vatandaşı olmayan kişi;

vatandaşlığa sahip olmayan kişi – diğer ülkelerin vatandaşlığına ve Rusya Fed.nu vatandaşlığına sahip olmayan kişi;

Rusya Fed.na giriş davetiyesi – yabancı kişiye vizenin verilmesine dayanak teşkil eden evrak, vizenin öngörülmediği hallerde Rusya Fed.na yabancı kişinin girişine dayanak teşkil eden evrak;

emigrasyon kartı – Rusya Fed.na giriş yapan yabancı kişi, Rusya Fed.da yabancı kişinin bulunması hakkında bilgi içeren belge;

geçici ikametgah izni – yabancı kişiye veya vatandaşlığa sahip olmayan kişiye Rusya Fed.da geçici olarak kalmasına izin veren belge;

ikametgah izni - yabancı kişiye veya vatandaşlığa sahip olmayan kişiye verilen, Rusya Fed.da daimi ikametgah hakkını ispatlayan belge (aynı zamanda pasaport niteliğindedir);

Rusya Fed.da kanunen bulunan yabancı kişi – geçerli ikametgah izni, geçici ikametgah izni veya vizeye sahip olan kişi;

Rusya Fed.da geçici olarak bulunan yabancı kişi - Rusya Fed.na vize ile giriş yapan veya vizenin gerekmediği hallerde Rusya Fed.na giren ve ikametgah iznine veya geçici ikametgah iznine sahip olmayan kişi;

Rusya Fed.da geçici olarak ikamet eden kişi - geçici ikametgah iznine sahip olan kişi;
Rusya Fed.da daimi olarak ikamet eden kişi - ikametgah iznine sahip olan kişi;
yabancı kişinin iş faaliyeti – iş anlaşması veya iş/hizmet anlaşması esasında Rusya Fed.da yabancı kişinin yürüttüğü faaliyet,
yabancı işçi – Rusya Fed.da geçici olarak bulunan ve iş faaliyeti yürüten yabancı kişi;
özel teşebbüs niteliğinde yabancı işçi – Rusya Fed.da özel teşebbüs niteliğinde kaydolunan tüzel kişilik kurmadan faaliyet yürüten yabancı kişi;
çalışma izni – yabancı çalışanın Rusya Fed.da geçici iş faaliyeti hakkını veya Rusya Fed.da özel teşebbüs halinde kaydolunan yabancı vatandaşın iş faaliyeti hakkını ispatlayan belge;
sınırdışı etmek (deport) – Rusya Fed.da bulunması için gerekli yasal hakların kaybedilmesi veya sona ermesi halinde yabancı vatandaşın Rusya Fed.dan zorla sınırdışı edilmesi.
'Yabancı vatandaş (kişi)' ve 'vatandaşlığa sahip olmayan kişi' tanımları gerçek kanun amaçları için aynı anlamı taşır.

191: Personelimiz 6 ayı doldurmadan işten ayrıldı. Kullanmadığı yıllık izin günlerinin tazminatlarını ödemek zorunda mıyız?

C: RF İş Kanununun md:127 göre işveren işçiye kullanmadığı izin günlerinin tazminatını ödemek durumundadır. Söz konusu tazminat, yıllık izin hakkının aralıksız 6 aylık iş süresinden sonra kazanıldığına bakılmaksızın ödenmelidir. Eğer işçi, 2 aydan kısa bir süre içinde çalışıp ayrılmışsa tazminat, çalıştığı her ay için 1 işgünü olarak hesaplanır (RF İş Kanununun md:291). Eğer işçi 2,5 aydan fazla çalışmışsa tazminat, çalıştığı her ay için 2,33 işgünü olarak hesaplanır.

192: Satış ve pazarlama müdürümüz, işçi işine 4 saat geç geldiği için onu işten çıkarttı. Eski personelimiz mahkemeye başvurdu ve kazandı (tekrar işe almak zorunda kaldık). Mahkemenin verdiği karar doğru mu?

C: RF İş Kanununun md:81 dayanarak işveren işçinin herhangi bir gerekçe göstermeden geç gelmesi durumunda onu işten çıkartabilir. Ancak mahkemenin onu geri işe alma kararındaki gerekçesini bize söylemediğiniz için size kesin bir cevap vermemiz mümkün değildir. Bize göre siz işveren olarak en yaygın hata türünü yapmışsınız. Personel kontratında 'işyeri' altında neyin anlaşılması gerektiğini belirtmediğinizden dolayı işçi buna istinaden tam olarak nereye gelmesi gerektiğini bilmediğini mahkemede beyan edip kazanmış olabilir.

193: İşçinin işten çıkma emrini biz kendimiz düzenledik. Bu usulen doğrumudur?

C: Hayır. RF Devlet İstatistik Komitesinin 05.01.2004 tarih No 1 sayılı talimatnamesine göre maaş tahakkuku ile ilgili tüm evrakların şekil şartı belirlenmiştir. İşe alma, işten çıkartma ve diğer benzer dökümanlar bu formatta düzenlenmelidir. İşçinin işten ayrılması durumunda № T-8 sayılı formun doldurulması ve kesin maaş tahakkukununun № T-61 sayılı formatta yapılması gerekiyor.

194: Şirketimizde çalışan yabancı işçiyi işten çıkardık. 2 ay önce çalışma izni çıkartabilmiştik. Bu durumda neler yapmamız gerekiyor?

C: 25.07.02 tarihli "Rusya Federasyonu'nda yabancı ülke vatandaşlarının hukuki durumu" No.115-FZ kanununun 8 md. 7 fıkrası uyarınca zamanından önce iş ilişkilerinin sonlandırılmasında bölge çalışma izinlerini veren kuruma yazılı bildirim yapmanız gerekmektedir.

195: Şirketimizde izinsiz olarak çalıştırdığımız yabancı işçiler için ne tür cezalar öngörülmüştür?

C: Bu cezalar İdari hukukununun 18.15 maddesinin 1 ve 3 fıkralarında belirtilmiştir. Eğer işveren yabancı işçi çalıştırma izni olmadan yabancı işçiyi işe alırsa aşağıdaki cezaları ödemek zorunda kalacaktır:

- İşveren gerçek kişi ise 2000 ila 5000 ruble;

- Ferdi işletme veya yetkili makam sahibine (genel müdür) 25 000 ila 50 000 ruble;
- Tüzel kişilik ise 250 000 ila 800 000 ruble arasında ceza kesilebilir. Parasal ceza yerine 90 güne kadar işyeri kapatılması da mümkündür.

Eğer işveren Federal Göçmen Bürösunu ve İşsizlik fonunu yabancı işçi çalıştırdığına dair bilgilendirmek zorunda olduğu halde bilgilendirmemiş ise yine aynı cezalar öngörülmüştür. Yani yabancı işçinin izni olsa bile gerekli kurumlar bilgilendirilmediğinde aynı tutardaki cezaları ödemek zorunda kalabilirsiniz. Yine belirtilmesi gereken bir önemli husus ise bu cezalar sadece bir çalışan için öngörülmüştür. İzinsiz çalıştırılan her bir işçi için bu tutarda cezaları ödemek zorundasınız.

196: Şirketimize aldığımız işçiyi deneme süresi sona ermeden işten çıkarmak istiyoruz, bu durumda ödememiz gereken tazminatlar varmı?

C: RF İş hukukunun 70 maddesinde deneme süresi ile ilgili kısıtlamalar getirilmiştir. Genel deneme süresi en fazla 3 aydır, yönetici ve yardımcıları, baş muhasebeci ve yardımcıları için en fazla 6 olarak belirlenebilir. Deneme süresinde firma prensiplerine uymadığı düşünülen işçiyi işten çıkartılırken sadece kullanmadığı izin günlerinin tazminatı ödenir, işten çıkarma tazminatı ödenilmez. İşçiye 3 gün öncesinden deneme sürecinde beğenilmemesinin sebepleri yazılı olarak belirtilerek bildirilmek zorundadır.

197: Sürekli iş disiplinini ihlal eden ve işine gereken dikkati göstermeyen işçiyi işten çıkarmak istiyoruz. Kanunda bununla ilgili hangi düzenlemeler var?

C: Aşağıdaki ihlallerin varlığı durumunda işveren işçiyi işten çıkartabilir:

- İki den fazla iş disiplinini ihlali (disiplin ihlallerinde tutanak tutulması zorunludur).
- Önemli nedenler olmaksızın işyerinde 4 saatten fazla bulunulmaması veya bir iş günü boyunca işyerinde bulunulmaması (iş gününün saati önemli değildir).
- İşyerinde alkollü olarak bulunulması.
- Para veya parasal kıymetlerle uğraşan çalışanların eylemleri nedeniyle onlara güvenin kalmaması sonucu.

Yukarıdaki nedenlerden dolayı işten çıkarılan işçilere kullanılmayan izin günleri hariç tazminat ödenmez.

198: Rusya'da bir limited şirket kurduk. Teknik kadromuzu da Türkiye'den getirdiğimiz için personelimiz iş sözleşmelerinde dolar bazlı tutarları görmek istiyor. Kanun ihlali sayılır mı?

C: İş hukukunun 131 maddesi uyarınca ücret ödemeleri Rus rublesi cinsinden yapılmak zorundadır. Kanunda iş sözleşmelerinin de Rus rublesi cinsinden yapılmak zorunda olduğuna dair açık bir hüküm yoktur. Ancak döviz bazlı iş sözleşmeleri Merkez Bankası kurundan da ödeniyorsa bazı komplikasyonlar ortaya çıkmaktadır. Yine İş hukukunun 135 maddesi uyarınca iş sözleşmelerindeki hükümler iş hukukunda belirtilen işçi şartlarını kötüleştiremez. Kur düşüşünden yaşanacak rus rublesindeki maaşın düşüşü işçi ücret şartlarını kötüleştirmektedir, bu da iş hukukunun ihlalidir. Bu durumda yönetici ve ferdi işletmeler için 1000 ila 5000 ruble arasında ceza, tüzel kişiler için 30 000 ila 50 000 ruble arasında idari ceza öngörülmüştür.

199: Şirketimizdeki rus personelim sık sık ücretsiz izin istiyor. Ücretsiz izin günlerinde bir sınırlama varmıdır?

C: Ailesel durumlardan ve diğer önemli nedenlerden dolayı karşılıklı anlaşarak ücretsiz izin verilebilir.

Yazılı talep üzerine kanunun zorunlu olarak verilmesi gereken izinleri iş hukukunun 128 maddesinde listelenmiştir. Bunları kısaca özetlersek:

- Askerlik hizmetindeki nedenlerden dolayı vefat eden kişilerin eşleri, anne babası bir yıl içinde 14 güne kadar ücretsiz izin alabilirler.

- Çalışan engelliler bir yıl içinde 60 güne kadar ücretsiz izin alabilirler.
- Yakın akrabaların vefatı, evlilik, çocuk doğumu durumunda çalışanlar bir yılda 5 güne kadar ücretsiz izin alabilirler.

200: Rusya'da yabancı sermayeli bir şirkette çalışıyorum. Burada benim adıma sosyal sigorta ve emeklilik prim ödemeleri düzenli olarak vergi dairesine yatırılmaktadır. Rusya'dan ayrılırken bu paraları talep edebildirmiyim?

C: Rusya Federasyonu'nda çalışan yabancı işçilerin Tek Sosyal Vergisi tamamıyla işveren tarafından ödenilmektedir. Fakat Rusya'da daimi oturma izni bulunmayan (vid na jitelstvo) yabancı çalışanlara emeklilik sigorta ödemeleri yapılmamaktadır, verginin bu kısmı direkt Federal Bütçeye sosyal vergi olarak ödenilmektedir. Bu ödemeler de vergi niteliğinde olduğu için, sizin Rusya'da emekli olmanız halinde bile emeklilik maaşı alma hakkınız yoktur.